

Slovenski dom

Štev. 23

V Ljubljani, ponedeljek 29. januarja 1940

Leto V

Sestanek Balkanske zveze v Belgradu

izraz volje za mir in ohranitev sedanjega stanja na Balkanu

Belgrad, 28. januarja. m. V Belgradu se končujejo priprave za bližnji sestanek stalnega sveta Balkanskega sporazuma, ki bo v Belgradu zasedal od 2. do 4. februarja. Za sestanek vlada v vseh političnih in diplomatskih krogih veliko zanimanje. Poleg diplomatov bodo v Belgrad prispeli tudi številni častniki iz Rumunije, Grčije in Turčije ter tudi častniki iz vseh važnejših evropskih središč. Vsi napori držav članic BZ imajo pred seboj izključno cilj, da se bolj utrdijo sedanje stanje na evropskem jugovzhodu, ki temelji na svobodi in neodvisnosti vseh balkanskih in podonavskih narodov in v stremeljenju, da vse te države svojih meja ne bodo spremenile in da bodo delale kakor doslej za slogo in mir. Jugoslavija je politiko prijateljskega sodelovanja s sosedstvom postavila na temelj svojega miroljubnega zunanje-političnega delovanja ter ga je v celoti uresničila s prijateljskimi odnosi do svojih sosedov. Vežejo jo prijateljske vezi z Rumunijo in Bolgarijo ter prav dobri odnosi z Madžarsko. Jugoslavija ne želi spreminjati značaja dosedanje svoje zunanje politike. Bližnji sestanek stalnega sveta Balkanskega sporazuma bo bolj v znamenju gosposkarske konference, zato bodo balkanske države, ki se bodo v Belgradu sestale, razpravljale o gospodarskih vprašanjih, ki jih zdaj vojno stanje v Evropi postavlja v isto vrsto s političnimi. Od omenjenega sestanka ni treba pričakovati nikakršnih senzacij, ker se vsa vprašanja jugovzhoda ne morejo rešiti na njem, kajti pri tem se prizadeje koristiti vseh balkanskih držav. Konferenca bo v okviru, ki ji ga daje značaj sporazuma. Konferenca ne bo menjala svojega pozitivnega stališča nasproti ideološkemu bloku, ker ne smatra, da je nastopil nov trenutek, ki bi zahteval odstop od že zavzetega stališča.

Zdi se, da utegne sestanek v Belgradu ugodno vplivati na bodoče razmerje med Bolgarijo in Rumunijo, ki naj bi dala bolgarski manjšini v Dobruži obsežno gospodarsko in kulturno avtonomijo.

Sofija, 28. jan. o. Belgrajski posvet Balkanske zveze vzbuja v Bolgariji posebno zanimanje. Prepričani so, da se bo nekaj vprašanj, o katerih bodo v Belgradu razprav-

ljali neposredno, nanašalo na Bolgarijo. Balkanska zveza danes ne vzbuja v Bolgariji več nezaupanja, marveč ji bolgarska javnost priznava silni pomen, ki ga ima v sedanjih časih pri obrambi miru na Balkanu, ki ga ogražajo nevarnosti od zunaj. Čeprav Bolgarija na sedanje zasedanje ne bo poslala uradnega opazovalca, bo vendar zastopana na sestanku posredno: njen poslanik v Belgradu bo stalno obveščen o poteku posvetovanj.

V bolgarskih političnih krogih poudarjajo, da odnosi med Bolgarijo in med njenimi sosedami še nikdar niso bili tako izborni kakor so zdaj.

O tem priča izredno slovesno praznovanje triletnice jugoslovansko-bolgarske zveze, dejstvo, da je Grčija umaknila svojo vojsko z bolgarske meje in posvetovanja, ki sta jih kralj Boris ter predsednik vlade imela s turškim odposlancem Memendzoglujem. Poudarjajo tudi izjavo ministrskega predsednika Kiosevanova, ki je dejal, da Bolgarija ne bo samo ostala nevtralna, marveč tudi zdaleč ne misli, da bi sedanje težave svojih sosed izrabljala za zadovoljitev svojih zahtev.

Da bo sestanek Balkanske zveze v Belgradu razčistil odnose med Bolgarijo in Rumunijo na posredovanje Jugoslavije, vidijo v dejstvu, da bo v kratkem dopotovalo v Bolgarijo romunsko go-

Zanimivosti iz notranje politike:

Posveti za obnovo bivše radikalne stranke

Belgrad, 28. jan. m. Kakor smo že poročali, sta včeraj odpotovala v Niš na obisk k obolelemu voditelju staroradikalov Aci Stanojeviću prvi podpredsednik Narodne radikalne stranke Miloš Trifunović in pravosodni minister dr. Marković. Oba sta iz Belgrada odpotovala s istim vlakom, toda ne skupaj. Miša Trifunović je bil v Nišu takoj po prihodu sprejet pri Stanojeviću ter je imel z njim pogovor o sodelovanju JRZ z radikalno stranko. Po razgovoru s Trifunovićem je Stanojević sprejel več drugih radikalnih prvakov iz notranjosti države, nakar je znova sprejel g. Trifunovića ter se z njim dalj časa razgovarjal. Popoldne je bil sprejet pri Stanojeviću dr. Marković, ki je nato odpotoval v Kruševac, kjer je danes imel sestanek s tamkajšnjimi radikali.

Včeraj je prispel v Niš tudi pisarni predlog predsednika JRZ Cvetkovića za rešitev tega vprašanja. Vsebinska tega predloga je bila prvemu podpredsedniku Trifunoviću sporočena v Belgradu in je po zatrijevanju krogov iz glavnega odbora staroradikalov Trifunović tudi odpotoval v Niš, da bi se s šefom stranke podrobno razgovoril za nadaljnja pogajanja. V zvezi s temi razgovori smo že poročali, da se JRZ ne bo razpustila, pa tudi ne stopila z glavnim odborom narodne radikalne stranke. Možna je samo nasprotno.

Včerašnja belgrajska »Politika« prinaša v zvezi s temi poskusi za združitve vseh radikalov zanimivo informacijo. V njej pravi, da je predsednik vlade Dragiša Cvetković predlagal Aci Stanojeviću, da bi vsi prvaki posameznih radikalnih struj izdali poseben razglas in ga naslovili na svoje prišaste. Razglas naj bi podpisali Miša Trifunović, Dragiša Cvetković, Boža Maksimović, dr. Lazar Marković, dr. Korošec in dr. Džafer Kulenović. Razglas naj bi vabil vse radikale k slogi in spravi in k obnavljanju radikalnih organizacij. Predsednik Jugoslovanske radikalne stranke naj bi bil Aca Stanojević, podpredsedniki pa Miša Trifunović, Dragiša Cvetković, dr. Korošec, dr. Kulenović;

Maksimović in dr. Marković pa bi vstopila v glavni odbor nove stranke. Prišastem stranke bi bil dan določen rok, da se prijavijo za člane in da zapuste svoje sedanje skupine. Po preteku tega roka bi se ne mogli več vpisati v stranko.

Rekvizicija vsega zasebnega ladjevja v Angliji

London, 28. januarja. Havas: Angleška vlada bo izvedla 1. februarja rekvizicijo vseh zasebnih ladij v Angliji in v čezmorskih posestih, ki morejo pluti na daljše proge. Ladje bodo rekvirirane brž ko priplujejo v Anglijo in odlože svoj prvi tovor. Pri tej priliki je minister za plovbo dal »Observerju« izjavo, v kateri je poudaril, da je v slabih 5 mesecih vojne Velika Britanija dosegla na morju ono stopnjo, na kateri je bila za prejšnje vojne šele leta 1917. Minister je pripomnil, da francoske oblasti delajo v najtesnejšem sodelovanju z britanskimi oblastmi tudi glede tega vprašanja.

Vesti iz Belgrada

Belgrad, 28. jan. m. Na Cetinju je snožil samomor senator zetske banovine Peter Marković, brigadni general v pokoju. Pri njem so našli pismo, ki poudarja, da se je za ta korak odločil zaradi neozdravljive bolezni.

Belgrad, 28. jan. m. Danes je bilo po državi več zborovanj, ki so jih sklicale posamezne politične skupine. Največ zborovanj so imeli demokrate, ki so od vseh političnih skupin najaktivnejši. Njihova zborovanja so bila danes v Loznici, Sabcu, Čupriji in Jagodini. Na prvih dveh shodih je govoril član izvršilnega odbora demokratske stranke Boža Vlajić.

Belgrad, 28. januarja. m. V današnjem »Službenem vojnem listu« je objavljena uredba o delovanju in poslovanju Rdečega križa v vojnem času ter uredba o vrhovni inšpekciji vojne sile.

Preseljevanje Nemcev iz sovjetske Galicije je končano. Vsega so preselili 160.000 Nemcev in jih bodo naselili v tistih poljskih predelih, katere je zasedla Nemčija in od koder so se morali Poljaki že izseliti ter prepustiti hiše in vse svoje imetje nemškim doseljencem.

Angleška vlada je danes izplačala Turčiji 15 milijonov funtov šterlingov, prvi del posojila, ki naj ga Turčija dobi po nedavni pogodbi z Anglijo.

Vesti 29. januarja

Angleški mornariški minister Churchill je imel v soboto popoldne govor, v katerem je ugotovil, da je Nemčija potisnjena s svetovnih morij, da je uničenih najmanj polovico podmornic, ki so jih Nemci v začetku vojne imeli in da preganjanja na Poljskem in na Češkem pričajo, kakšna usoda čaka vsak narod, ki bi ga Nemci premagali. To da morajo spoznati tudi nevtralne države.

Avstralija bo letos pridelala še enkrat toliko žita kakor lani — 80 milijonov centov; zase pa ga potrebuje samo 10 milijonov centov. Vse drugo bosta dobili Anglija in Francija.

Proizvodnja zlata v angleški Južni Afriki je lani bila za 16.660 kg večja kakor predlanskim, v Avstraliji pa za 4430 kg.

Angleška vlada je povabila državljane, naj nalogajo denar v banke s tem namenom, da bi država imela na razpolago vedno dovolj kredita za vojne nakupe. Teh vojni vlog pride zdaj v angleške denarne zavode vsak dan za milijon funtov šterlingov.

Ameriški listi poročajo o veliki draginji, ki je nastopila v Sovjetski Rusiji zaradi vojne. Prišlo je po raznih krajih do hudih demonstracij in nemirov.

Švedska vlada bo na eni prihodnjih sej sklepala o razpustu komunistične stranke, ki ga zahteva večina drugih strank.

Sedanji poveljnik sovjetske vojske na Finskem je maršal Budjoni, je izjavil neki ujeti ruski major, ki je dejal med drugim, da ima Rusija zdaj mobiliziranih dva in pol milijona mož. Sovjetske poraze je treba pripisovati nespособnosti višjih častnikov.

V Helsinkiju je dopotoval 82 letni francoski general Grancourt in se priglasi za prostovoljca v finski vojski. Doslej je upokojeni general služil kot navaden vojak prostovoljec na francoskem bojišču.

Uničiti je treba bedasta načela, ki zdaj vladajo svet. Vrniti se je treba k postavam narave. Resnice ni v večnem govorenju, temveč v meču. Nemci so določeni, da zavamejo mesto poleg Boga in narekujejo svojo voljo drugim narodom, tudi če bo ves svet padel v ruševine. Tako je govoril pred tremi dnevi vodja narodno socialistične propagande v Stuttgartu Etter.

V madriškem živalskem vrtu je zaradi zadnjega hudega mraza dobil pljučnico in poginil — beli severni medved.

Že od leta 1815 ni bilo v Veliki Britaniji tako hudega mraza kot zadnje dni. Temperatura je večkrat padla pod 28 stopinj Fahrenheita. Prvič od leta 1914 je Temza pred Londonom zamrznila. Za lomljenje ledu so uporabili 16 ledolomilcev.

Glasiło nemškega zunanjega ministrstva prinaša danes uradno nemško izjavo o sobotnem govoru angleškega mornariškega ministra Churchila, in pravi, da je njegov poskus, zvabiti nevtralne države v angleško-francoski tabor, doživel neuspeh.

Današnje angleško časopisje objavlja vest, da bo imel predsednik Chamberlain v sredo pomemben govor. Ministrski predsednik se bo dotaknil tudi položaja nevtralnih držav, o čemer so pretekli teden toliko razpravljali.

V Ankaro je prispelo danes madžarsko trgovinsko zastopstvo, ki ga vodi ravnatelj madžarske narodne banke prof. Bethlen.

Poštno ravnateljstvo Združenih držav obvešča, da ne bo več prevažalo z vodnimi letali v Evropo poštne zavrtke, namenjenih v vojskujoče se in nevtralne države, ki leže v bližini vojnega pasu. Izjema so samo pisma in filmi.

Poročilo francoskega in nemškega vojnega poveljstva danes se na kratko glasi: Nič pomembnejšega.

Danske socialistične delavske organizacije so sklenile dati na razpolago izseljenim finskiim otrokom vsoto 20.000 danskih kron.

Španska vlada je sklenila postaviti za učitelje osnovnih šol 4000 bivših prostovoljcev — častnikov v državljanski vojni.

S finskih bojišč

Helsinki, 28. januarja. AA. Havas. Današnje poročilo finskega vrhovnega poveljstva pravi: Na Karelski ožini ni bilo nobenih važnejših dogodkov. Severno od Ladoškega jezera smo odbili slabe sovražne napade. Sovražnik je pustil na bojišču več sto mrtvih. Uničeni so bili trije sovražni tanki ter ujetih okoli 200 konj. Na odseku pri Aktojaekiju se je živahno udeleževala artilerija. Tudi tu smo uničili en sovražni tank. Na ostalih odsekih ni bilo važnejših dogodkov, prav tako tudi ne na morju. Sovjetski letalci so bombardirali Savokoski, Suhmo, Hotamo, Sotkamo in Lijeksaje. Zbili smo na tla tri sovjetska letala.

Plaz na Pohorju zasul mater, očeta in par volov

Maribor, 28. januarja.

V letošnji zimi se dogajajo okrog Maribora nenavadno hude nesreče, ki jih povzročajo veliki snežni plazovi. Prvič pa se je menda zgodilo, da je v neposredni bližini Maribora snežni plaz zahteval človeško življenje. Veliko razburjenje je danes povzročila v Kamnici novica, da je na pobočju Sv. Urbana zasul snežni plaz Jožeta in Marijo Raner, posestnika iz Rošpoha.

V četrtek, ko je tako močno snežilo, je hotel posestnik Raner, ki stanuje na severozahodnem pobočju Pohorja, v bližini Sv. Urbana nad Mariborom, napraviti pot po pobočju hriba, da bi lahko njegovi otroci šli v šolo in da bi bil zvezan s sosedi. V visokem snegu ni bilo mogoče napraviti gazi, pa je posestnik Raner zapregel par volov v velik štor, katerega je potem hotel z ženo potegniti do najbližjega sosedu Hauptmannu. Malo od Ranerjeve hiše je bil včasih gozd, zdaj pa je Hauptmann zasul s sadonosnik. Pobočje je silno strmo in proti koncu pada v prepad. Ko je gospodar Raner peljal hlobo s parom volov, je žena sedela na hlobo ter ga ravnila v pravi smeri. Ko sta prišla na pobočje, se je naenkrat na vrhu utrgal snežni plaz v površini tričetrt orala in zgrmel v dolino ter potegnil za seboj tudi Ranerja, ženo in volovsko vprego. Vse skupaj je zgrmelo kakih 60 m v globino ter ostalo v grapi pokopano. Nič, niti domači, niti sosede, niso vedeli za usodo, ki je zadela posestnika. Pri Ranerju je bila doma 78 letna stara mati in štirje otroci v starosti od 2 do 10 let. Niti sanjalo se jim ni, kako strašna nesreča je zadela njihove starše. Vsi so nestrpno pričakovali, da se bosta oče in mati kmalu vrnila. Zjutraj jim je zmanjkalo drv in jih je stara mati napotila k sosedu po drva in naj vprašajo, ali so starši morda tam. Otroci so po meter visokem snegu gazili do sosedov in bili zelo razočarani, ko ni bilo tam njihovega očeta ne matere. Sosedu Hauptmannu se je naselila v srec huda slutnja. Šel je pogledat in videl, kje se je utrgal plaz. Takoj je šel v Kamnico obvestiti župana o morebitni nesreči. Župan gosp. Lovrenčič je poklical gasilsko četo, ki so se se z mnogimi drugimi napotili k Sv. Urbanu. Po dolgem kopanju in iskanju so odkopali najprej vole, zatem posestnika Ranerja, nekoliko višje pa njegovo ženo. Posestnik Raner je bil star 44 let, žena pa 31. Bila sta pridna in marljiva in sta imela posestva okrog 20 oralov. Jutri ob treh

popoldnu ju bodo pokopali na pokopališču pri Sv. Urbanu. Pri odkopavanju so ljudje jokali, posebno težko je bil prizadet rajničin oče Ivan Šori, ki ga nikakor niso mogli utolažiti. Ta nesreča je globoko pretresla vso mariborsko okolico.

Poročila francoskega tiska o novem sodelovanju med Nemčijo in Sovjeti:

Nemški pogoji za vojaško pomoč Sovjetom

na Finskem

Nemci zahtevajo: petrolejske vrelce v Galiciji, del ukrajinskih rudnikov, železnice v Galiciji ter svoje komisarje v vodstvu ruskega prometa in obrambe

Pariz, 28. jan. o. »Paris Soir« prinaša s sovjetsko-romunsko mejo naslednje zanimivo poročilo: 14. januarja je sovjetski zunanji minister Molotov povabil nemškega poslanika Schulenburga in ga sprejel v navzočnosti svojega pomočnika Potemkina, zastopnika sovjetskega generalnega štaba Smorodinova ter nemškega vojaškega odposlanca majorja Knappa. Isti dan je novi sovjetski poslanik v Berlinu Skvarecev obiskal nemškega zunanjega ministra Ribbentropa in imel z njim dva posveta. Pri tej priliki je sovjetska vlada nemškemu zastopniku izročila spomenico zaradi težav, ki jih je sovjetska vojska našla na Finskem.

Sovjetska vlada je Nemčijo opozorila, da je zaradi sovjetskega ugleda potrebno finsko zadevo čimprej končati in da ni moči računati z nobeno sovjetsko akcijo v kaki drugi smeri, preden ne bo vojna na Finskem končana. Zaradi tega tudi Rusija ne more Nemčiji odstopiti nič petroleja, ker ga mora še sama zaradi podaljšane vojne naročiti v Ameriki. Sovjeti zato potrebujejo nemške vojaške pomoči.

16. januarja je nemški zunanji minister Ribbentrop z letalom obiskal Hitlerja, nato pa poklical k sebi Skvareceva, sovjetskega vojaškega odposlanca v Berlinu Morozova ter nemške generala Keitela in Mileha. Sporočil je ruskemu poslaniku,

da bi Nemčija mogla pomagati rdeči vojski samo, če Rusija poprej sklene s njo trgovsko pogodbo, kateri bo priključena še politična pogodba. Obe pogodbi morata ustrezati nemškim željam.

Ker je sovjetska vlada vztrajala pri zahtevi, naj bi se posvetovanja med nemškim in sovjetskim generalnim štabom začela še pred koncem januarja v Moskvi pod predsedstvom sovjetskega generala Zapožnikova in v navzočnosti petih nemških vojaških zastopnikov, je nemški zunanji minister odgovoril, da do tega posveta ne more priti prej kakor čez 14 dni. Nemčija hoče pred kakim skupnim nastopom doseči izpolnitev svojih gospodarskih in drugih zahtev, šele potem bi privolila v sodelovanje, čigar višek bi bil nemški zračni in pomorski zastrašitveni nastop proti Švedski.

Kot pogoj za to vojaško sodelovanje Nemčija zahteva:

1. Rusija naj ji za 99 let — to je za vedno — da na njem petrolejske izvire v poljski Galiciji.

2. Nemčija naj dobi v izrabo vse železnice v tej pokrajini, da organizira po njih poleg prevoza petroleja še prevoz raznega blaga z Balkana in iz Rumunije.

3. Rusija mora Nemcem dati v izkoriščanje manganove rudnike pri ukrajinskem mestu

Krivoj Rog in možnost, da rudo od tod prevažajo po Rsnem morju in po Donavi v Nemčijo.

4. Rusija mora dati nemškim družbam različne koncesije za izkoriščanje naravnih bogastev v severnem delu sovjetske države.

5. Dovoliti mora posebne popuste za prevoz nemškega blaga čez svoje ozemlje.

6. Privoliti mora v to, da bodo sovjetske-mu ministrstvu za promet in za obrambo dodeljeni posebni nemški komisarji.

Sovjetski poslanik Skvarecev se je po teh zahtevah brzojavno posvetoval s sovjetsko vlado, ki mu je sporočila, da so nemški predlogi tako daljnosežni, da je treba počakati na odločitev političnega odbora ruske komunistične stranke. Pač pa sporoča sovjetska vlada, da bi bila pripravljena sprejeti zahtevo glede petrolejskih vrelcev v Galiciji, glede 300 km proge, ki veže Nemčijo čez zasedeno Poljsko z Rumunijo in zahtevo glede izkoriščanja rudnikov v Krivem Rogu. Razen tega bi bila sovjetska vlada pripravljena Nemčiji odstopiti 60 km širok pas ozemlja vzdolž sedanje madžarsko-sovjetske meje, da bi Nemčija dobila skupne meje tudi z Rumunijo.

Ljubljana od sobote čez nedeljo

Snočni večer je bil v mestu kaj živahen, tako da so morali v več primerih miriti razgnete duhove celo stražniki in to tako z malo kakor s silo. Na policijo je bilo pripeljanih več glasnih pevcev, razgrajenih in usajenih, ki so bili podlegli opojni moči prijetnih tekočin. Hujših izgredov pa ni bilo — kakor jih ponavadi v našem mestu itak ni. Ljudje se razvzno, ko ga čutijo malo pod »kapo«, korajžni postanejo in glasni, močni in učeni, dokler jim oblast ne potkna na prsa in jim za- piše imena ter druge podatke.

Lokali so bili zvečer spet lepo zasedeni, tako da se gostilničarjem ni bilo treba pritoževati nad hudimi časi. Ponekod so tudi plesali, najbolj seveda gradbeniki, ki so s svojo prirediteljsko dosegli brez dvoma lep gnojni uspeh.

Ljubljanci so čez dan pobiteli v zimsko pri- rodo, povečini v bližino mesta, kjer so izrabili ugodno priliko — debel sneg, pa tako pred nosom kakor že leta in leta ne. Smučarjev je po gričih okrog mesta kar mrgolelo, pa tudi sankacev ni manjkalo. Drugi meščani, ki ob koncu meseca ču- tijo pod palcem še vedno kakšen odvečen »božjak«, pa so mestu pokazali za en dan hrbet ter so se od- peljali ven, večinoma proti Gorenjski. V Trzinu so bile smuške tekme, ki jih je gledalo tudi pre- cejnja tropska ljubljanska radovednežev. Tekme so lepo uspeli v vsakem pogledu in ker so bile za- nimive, je marsikdo, ki sam ni utegnil odriniti v Trzin, doma premaknil gumb na radijskem apa- ratu ter poslušal, kaj bo izvedel s teh tekem. Mo- ral pa se je na žalost spet prepričati, da si ljub- ljanska radijska postaja v tolikih letih ni znala izbrati in vzgojiti niti enega samega kvalitetnega poročevalca. To dejstvo ni posebno razveseljivo, pa tudi velike hvale ne zasluži.

Dan je bil danes zmerom oblačen, nekajkrat je celo poskušalo narahlo snežiti. Prav pomalem in obotavljaje so migotale snežinke. V Ljubljani do našega ni prišlo, zato pa so ga imeli Maribor- čani, kjer je čez dan padlo kar dobrih deset cen- timetrov snega. Ljudje so preživljali dopoldne in dolgo nedeljsko popoldne kakor so že vedeli in znali. Mnogi so se zamotili z raznimi obiski, drugi so si prikrajšali čas s tem, da so odšli malo na »sveži zrak« ter se pošteno sprehodili, tretji so spet zavili v gostilno, kjer jim je ob pogovoru in dobri kapljici čas kaj naglo minul. Precej me- ščanskih družin, ki so se doma naveličale domine, kartanja, šaha in drugih družabnih iger, je na- pravilo kolektivne izlete v kavarne, v kino in v gledališče. Vsi ti kraji so bili popoldne in zvečer izredno dobro obiskani, čeprav smo s koledarja za ta mesec odrgali že listek z zelo visoko šte- vilko.

Občni zbor kluba železničarjev JRZ v Unionu

Danes, dne 28. t. m. je bil tretji letni občni zbor kluba, ki so se ga udeležili delegati iz 28 po- verjenih iz vse Slovenije. Občni zbor je vodil predsednik in bivši poslanec Masih Pavle. S svojo navzočnostjo je počastil zbor delegatov minister dr. Krek, ki je podal obširno in izčrpno poročilo o političnem položaju. Njegova izvajanja so zho- rovali večkrat prekinili z aplavzom.

Zadržanega g. župana dr. Adlešiča je zastopal občinski svetnik Novak. Odsotni g. senator dr. Ku- lovec je sporočil zborovalcem pozdrave in jim želel veliko uspeha.

Prisotnih je bilo 84 delegatov, ki so zastopali 2000 članov. Obširno poročilo o delovanju kluba v pretekli poslovni dobi je podal tajnik Cimper- man Viktor. Po tem poročilu je bila predložena delegatom resolucija, ki vsebuje zahteve celotnega železničarskega stanu za zboljšanje socialnih in gmočnih razmer. O tej spomenici se je razvila ob- širna debata, v katero so stvarno posegali navzoči delegati. Bilo je sprejetih nekaj predlogov, ki so jih predložila poverjenstva pismeno. Na koncu zborovanja je spregovoril delegatom še banovinski tajnik.

Zborovanje je trajalo od 10 do 5 popoldne. Izvoljen je bil z aplavzom stari upravni in nad- zorni odbor z nekaj spremembami.

Prav pameten nasvet

Prijatelj našega lista nas je opozoril na vse hvale vredno misel. Ljubljanski mestno poglavar- stvo je izdalo odlok, po katerem morajo hišni last- niki izprazniti svoja podstrešja tako, da na njih ne bo več šare, ki se rada vname. Ta odlok je popolnoma na mestu, saj skuša obvarovati me- ščane pred nevarnostmi, ki jih lahko zadenejo tudi v vsakdanjem, »mironobnem življenju«, in ne samo takrat, kadar bi prišlo do kakšnih hujših in resnejših nevarnosti, katerih bi bilo treba pri- čakovati dan za dnem. Zdar hišne stranke in hišni lastniki pridno znašajo s svojih podstrešij vs ro- potijo in šaro, ki je nujno ne potrebujemo, pohiš- je, stare obleke, knjige in podobno. Vse te reči imajo prav gotovo svojo lepo vrednost, zato se mora pametnemu človeku zdeti neumno, če bi vse to moralo iti v izgubo brez koristi (ponekod so nam- reč mnogo takšne ropotije lastniki že pokurili in uničili, v želji, da bi imeli ob pregledu podstreš- je za vsako ceno prazno in da bi jih ne bi zadela nerodna kazen). V stanovanjih za take zadeve res ni prostora, da pa bi se jih odkrivali na tak način, pa prav gotovo tudi ni lepo, ne koristno. Mar naj meščani vse te, njim za vsakdanjo rabo odvečne reči požgo in uničijo? Cemu, saj vendar predstavljajo svojo vrednost in bi marsikakšnemu našemu meščanu ubožnejšega stanu in skromnejših razmer prišle še presneto prav! Stranke in gos- podarji, ki so to zadevo premislili, pravijo, da takih reči ne gre uničevati, čeprav jih same ne morejo hraniti. Rade bi jih darovale v dober namen. Za- to, tako pravi prijatelj našega lista in z njim prav- gotovo še lepa vrsta naših meščanov, ki te dni vla- čijo ali pa so že zveleli ropotijo s podstrešij, naj bi mestno poglavarstvo ljubljansko ukrenilo takole: stranke, ki bi to ali ono reč iz ropotije lahko po- grešile, naj to javijo na dopisnici mestnemu po- glavarstvu, ki bo po svojih uslužbencih te reči po- bralo in namenilo tistim, ki bi jih rabili!

Pri smučanju si je zlomil nogo

Ključavničarski vajenec Lupinc Janez z Galje- vice se je dopoldne smučal tam na parobku blizu salezijanskega doma na Rakovniku. Pri tej sicer lepi zabavi pa je doživel nerodno nesrečo. Padel je tako nesrečno, da si je zlomil nogo in so ga morali opoldne reševalci odpeljati v ljubljansko bolnišnico.

Zvečer so z Rakeka pripeljali še enega pone- srečenega smučarja. V splošnem pa je današnji dan v ljubljanski bolnišnici minil brez posebnih dogodkov in vznemirjenja. Tudi prometa ni bilo mnogo.

Razni sleparski in drugi tipi

Nedeljska političska kronika je suhoparna. Pomoči je bilo mesto mirno. Še običajni sobotni ponočnjaki in razgrajci so se poskrili v svoje

tope brloge. Ni bilo prijavljenih nobenih večjih dogodkov, niti malih vlovov in latvin ta pred- pusta nedelja ne zaznamuje.

Nedelja nam je drugače prinesla izredno vre- mensko spremembo. Zapihal je jug. Nastopilo je prav toplo vreme, da se je sneg naglo sesedal in tajal. Živo srebro v termometru se je za stopinjo v nedeljo popoldne dvignilo celo nad ničlo. Po- poldne je za dobro uro skozi goste oblake, ki oklepajo od vseh strani Ljubljano in okolico, po- gledalo sonce in lepo je bilo po raznih okoliških gričih, ki so se bliščali v sončni svetlobi.

V okolici in po drugih krajih so se pojavili različni sleparski in drugi zločinski tipi. Var- nostne in policijske oblasti se zelo zanimajo zadnji čas za prav mladega sleparčka in pustolovčica. Je brez stalnega bivališča, doma je okoli v občini St. Vid nad Ljubljano. Star je komaj 19 let, pa je drzen, premeten, umikov in klatež. V občini ga imajo zapisanega kot velikega delomrznega. Dostikrat se vozi po gorenjski progi v potniških vlakih, pa tudi po drugih progah se pojavlja. Ljudem ponuja različne karte in jih prosi za mi- lodare. Dela se, da je ubožni študent, ki je iz- gubil zaradi bolezni dar govora. Natisneno ima na teh kartah: »Dajte milodare revnemu stu- dentu!« Priberačeni denar nato zapravi. Pretekli teden se je pojavil v malem naselju v Vačah pri Medvodah. Sijal je po hišah in prosil miloščino. Sprazil se je tudi v hišo tovarniškega delavca Franceta Šepetavca in mu jadrno pobral lepo zimsko črno suknjo, nedeljski klubok in par ro- kavice. Delavec ima 1000 din škode.

Policija ima ta mesec mnogo posla z raznimi postopači in klateži, ki jih odganja v njih pri- stojne občine. Malnarjeva Francka, 20 let stara, doma iz Glazute pri Kočevju, je v veliko nadlogo policijski oblasti. Ljubljanska policijska uprava jo je morala naposled izgnati iz Ljubljane za 3 leta. V Ljubljani 1902 leta rojeni Ivan Škapin, pristoj- en v Vipavo, italijanski državljani, po poklicu ključavničar, pa je za vedno izgnan iz kraljevine Jugoslavije. V Idriji rojeni France Kavčič, po poklicu natak, italijanski državljani, je izgnan iz Ljubljane za 3 leta. Lani je ljubljanski odgon- ski urad v nekdanji šempetrski vojašnici odpravil nad 1200 oseb v razne občine, kamor so bili od- gnanci pristojni.

Antonin Dvorak: »Rusalka«

Ljubljana, 28. januarja.

Ljubljansko operno gledališče je snoči upri- zorilo sijajno Dvorčakovo opero »Rusalka«. Za to priliko je gledališko dvorano, lahko rečemo, ljub- ljansko občinstvo napolnilo prav do zadnjega ko- tička. Dvakrat, trikrat pomembnejši in zanimivejši se dandanašnji zde ljudem slovanski skladatelji kakor so se zdeli še prav pred kratkim. Razlog leži na dlani. Dobro, da so zunanji dogodki vzu- dili zanje poseben interes, sicer bi se z bogastvom umetniške tvornosti kakor so ga izpričali nekateri od njih, ki v znanjem tujem svetu niso priznani in ne uživajo ugleda kakor bi ga zaslužili, mar- ško nikdar ne utegnili seznaniti. Tako pa zdaj nji- hova dela prihajajo pogosto na vrsto in so povsod deležna velikega navdušenja kakor tudi presene- čenja v najpozitivnejšem smislu.

Eden od teh velikankov, ki jim nenaklonjena usoda ni dovolila niti pri potomcih priznanja v toliki meri, v kakršni bi ga zaslužili, je brez dvo- ma veliki češki glasbenik Antonin Dvorčak. Žigar najboljše operno delo »Rusalka« je snoči uprizorilo ljubljansko operno gledališče pod glasbenim vodstvom dirigenta Nika Stritofa in v režiji Cirila Debevea.

Antonin Dvorčak. Žigar »Slovanski ples« so dosegli izreden uspeh in žigar simfonije so do- živele veliko priznanja, z opero ni mogel prodrati v širokem svetu, med germanskimi in romanskimi narodi, niti s tako genialnim delom kakor je »Ru- salka«. Za to mojstrovino mu je napisal besedilo pesnik Jaroslav Kvapil.

Z neverjetno spretnostjo in intuicijo je »Ru- salka« veliki češki mojster oživil pravični svet ter oživil v celoti zgodbo o princu, ki okleva med čisto in polteno ljubeznijo. Dvorčakova glasba je slikovita, sijajno je umetnik izrazil svoj smisel za kolorit in za barvitost. Od lirskih mest prehaja narahlo, brez ostrin in brez kakšnega potencirane- ga dramaturgiranja do mogočnih vzbuhov. Vso pa preveča di slovanskega občutenja in slovanskega odnosa do prirode ter njenih sil. Neko skriv- nostno, v tonu zadeto pravljico vzbuduje te glasbe nosi človeka, da se predaja melodijam in dogod- kom ter z verovanjem pogreza v čudežni, never- jetni svet.

Ljubljanska opera je z »Rusalko« spet dožila

Strahovita železniška nesreča pri Postojni

Vlak zavozil med 32 delavcev — 8 mrtvih in 12 težko ranjenih

Potnik, ki se je to dni vrnil iz Italije, pri- poveduje o težki železniški nesreči, ki se je pri- peljala v sredo ob pol 2 popoldne na progi med Postojno in St. Petrom. Posredni vzrok te nesreče so bili veliki snežni zameti, ki so na nekaterih krajih zametli tudi železniško progo. Da ne bi vlaki imeli prevelikih zamud, so bili na to progo takoj poslani številni delavci, da bi odstranili sneg.

Tako se je mudila na omenjenem kraju tudi skupina 32 delavcev, ki so bili po veliki večini doma iz tamkajšnjih okoliških krajev. Pridno so odmetavali s proge sneg in bili v svoje delo to- liko zaverovani, da niso slišali bližajočega vlaka. To je bil tisti vlak, ki odpelje iz Ljubljane ob 10 dopoldne in ki so mu na obmejni postaji pripeli električno lokomotivo. Zaradi električne lokomo- tive je vlak vozil še tišje, kakor bi bil sicer. Ko so delavci opazili vlak, je bilo že prepozno in ne- sreča neizogibna. Lokomotiva je zavozila v sku- pino 32 delavcev ter jih osem do smrti povozila, dvanajst težko, nekaj pa lažje ranila. Le tisti, ki so delali na nasprotnem koncu, so imeli še toliko časa, da so hitro odskočili s proge in tako ostali brez poškodb. Ker je proga na tem kraju precej nepregledna, tudi strojevodja ni mogel prepre- čiti nesreče, kajti delavce je opazil na progi tudi šele tedaj, ko je bilo že prepozno in je lokomotiva že zdrla med ljudi. Tisti, ki so nesreči ušli, so s pomočjo pomožnega osebja na vlaku hitro potegnili ponesrečence s proge, a so na žalost mo- rali ugotoviti, da za osem od njih ni več rešitve. Za ranjene so poskrbeli čim hitrejšo pomoč. Na kraj nesreče je sicer takoj prišla komisija, ki pa žalostnega dejstva ni mogla več preprečiti. Vlak

Pripravljanje uredb za slovensko in srbsko banovino

Zmagalo je stališče, da je treba vso državo preurediti pred skupščinskimi volitvami

Belgrad, 28. januarja. V ospredju zanimanja vse jugoslovanske politične javnosti so bile v zad- njem tednu številne izjave vodilnih politikov ter razprave v časopisju o tem, kaj bi duhu spora- zuma iz 26. avgusta lanskega leta bolj odgovor- jalo: ali najprej preureditev vse države in potem volitve, ali pa volitve pred preureditvijo vse drža- ve, pred ureditvijo slovenske in srbske avtonomne enote. Prvo stališče so odločno poudarjale vse srbske stranke, slednjič pa s svojo resolucijo tudi glavni odbor JRZ, drugo stališče pa so zastopali Hrvatje. Uvodno izjavo k temu vprašanju je dal podpredsednik vlade dr. Maček ob knežjem obi- sku v Zagrebu. Na hrvaški strani poudarjajo, da besedilo sporazuma določa, da se po ureditvi hrva- ške banovine izvedo volitve, nato pa naj bi izvo- ljena skupščina sklepala o preureditvi še ostalih delov države. Na srbski strani pa pravijo, da je taka razlaga besedila lanskega sporazuma zgre- šena, ker pravi uredba o razširitvi prepisov, ki ve- lja za banovino Hrvatsko, na ostale banovine v svojem čl. 1. določeno: Predpisi uredb o ba- novini Hrvatski od 26. avgusta 1939 se lahko s kraljevim ukazom razširijo tudi na ostale bano- vine. — Ta uredba dokazuje, da so tvorci spo- razuma mislili na preureditev ostalih banovin tudi pred dokončno preureditvijo, do katere bi prišlo po novi ustavi. Do preureditve pa lahko pride ali ne, vendar pa se ne sme trditi, da sporazumsko besedilo izključuje rešitev pred sestankom narod- ne skupščine, ki naj bi izglasovala novo ustavo.

Na hrvaški strani se po pisanju časopisov vidi, da trdno vztrajajo na svojem stališču in zahtevajo najprej volitve. Vse pa kaže, da je zmagalo sta- lišče slovenskega dela JRZ in vseh srbskih poli- tičnih struj, da je treba najprej preurediti državo tako, da bodo dobili tudi Slovenci in Srbi tisto, kar so dobili Hrvatje in da se sme šele po tem dejanju govoriti o volitvah. To ugotovitev potrjujejo vesti, da je posebna komisija strokovnjakov začela izdelovati v Belgradu načrt za ureditev srbske banovine, hkratu pa leže pripravljeni tudi osnutki za uredbi, ki bi dala temelje slovenski banovini. V komisiji za izdelavo uredb o srbski banovini so minister brez portfelja dr. Konstan-

tinovič, člana pa vseučiliška profesorja dr. Gjorgje Tasić in dr. Mihajlo Lič, ki sta od srbske strani že sodelovala pri sestavi besedila za sporazum med Srbi in Hrvati. Uredba bo po vsej verjetnosti v najkrajšem času izgotovljena, nato pa se bo z njo bavil politični odbor ministrov. Ko bo ta mi- nistrski odbor končal svoje delo, se bo z načrtoma za slovensko in srbsko banovino bavila vsa vlada. V javnost so prišle tudi vesti, da se je treba toč- nejših obvestil o tem delu nadejati za najbližji čas.

Celjske novice

† Tatjana Medveček. V celjski bolnišnici je včeraj ob pol 4 zjutraj izdihnila po tritedenskem trpljenju 33letna žena pisarniškega ravatelja Tatjana Medveček. Pred tremi tedni se je vnelo na štedilniku v kuhinji njenega stanovanja na Hri- bu sv. Jožefa voščilo za parketna tla, pri čemer je dobila pokojna težke opekline po vsem telesu. Pokojno bodo po njeni želji odpeljali v Ljubljano in jo v terek pokopali na pokopališču pri Sve- temu Križu. Naj rajna v miru počiva, svojem pa izrekamo naše iskreno sožalje!

Zborovanje krajevne Kmečke zveze v Celju je bilo včeraj dopoldne v Domu v Samostanski ulici. Udeležil se ga je tudi senator g. Mihelčič Alojzij in imel poseben referat. Pri volitvah je bil izvoljen odbor s predsednikom g. Čečkom Fran- cem na čelu; podpredsednik je g. Strenčan Josip, tajnik g. Dimec, blaginjak g. Kodala, odbornika gg. Pišek in Šlander. Kmečka zveza bo organi- zirala tudi skupno letno zborovanje Kmečke zveze, ki bo dne 25. februarja v veliki dvorani Ljudske posojilnice.

Uprava zdravilišča Topolšiča je s 15. jan- uarjem zvišala plače vsem svojim uslužbencem. Včeraj je bil v prostorih Gasilnega doma občni zbor ZZZ, katerega se je udeležil poleg vseh usluž- bencev uprave zdravilišča tudi tamošnji g. župan. Iz poročila odbornikov je bilo razvidno, da so de- lavci z organizacijo veliko pridobili. Zdravilišče v Topolšiču je namreč državna last in kot tako ne spada pod obrtni zakon. Tako sedanjim uprav- nikom hotel plačati uslužbenke, ki so bili klicani na orožne vaje, štiritedenske mezde, kakor to pred- videva § 221 o. z. Organizacija pa je izposlovala na merodajnih mestih, da so vse to, kar je g. upravnik sklicujoč se na državno podjetje, odkla- njal, dobil.

Za mrtvega proglašeni je prišel iskat potni list. V Celje je prišel pred kratkim 45letni elek- trikar in trgovski potnik Sneider Anton, roj. v Arnovšu v Nemčiji, pristojen v Sv. Peter v Sa- vinjski dolini. Sedaj stanuje pri svojem očetu v Arji vasi. Pred 20 leti se je Sneider poročil z neko Črnyo Marijo v Hambornu v Westfaliji. Kmalu po poroki je odšel na potovanje s katerega se ni vrnil več k svoji ženi. Potoval je po Rusiji, Nemčiji in drugih državah. Ko ga ni bilo osem let nazaj k ženi, je žena izposlovala, da ga je okro-žno sodišče v Cleju proglasilo za mrtvega. Po 20 letih pa je prišel v Celje in prosil za podaljšanje potnega lista. Službeno za mrtvega proglašenemu pa seveda ne morejo dati potnega lista in se bo moral mož zgledati prej na sodišču, da ga bodo videli.

Shod prometnega ministra inž. Besliča v Sivicu

Sivac, 28. januarja. Opoldne je prispel v Sivic prometni minister inž. Beslič. Na kolodvoru so mu priredili veličasten sprejem. Po ministrovem pri- hodu se je sestavil sprevod od železniške postaje do občinskega poslopja. Popoldne je bilo veliko zborovanje JRZ za Stari in Novi Sivac. Zborova- nja se je udeležilo nad 1200 članov. — Prometni minister Beslič je imel nato govor, v katerem je razen drugega dejal: »Dragi bratje in dragi prijatelji! Vlada Dragiša Cvetkoviča (živel Cvetkovič) želi posvetiti vso pozornost vasi, njenim intere- som in potrebam in tudi mi člani njegove vlade gremo zato v vasi, da bi se na kraju samem sezna- nili z ljudskimi potrebami in željami, da bi na ta način v Belgradu mogli biti zvesti tolmachi.«

Minister Beslič je za tem govoril o težkem stanju v Evropi ter poudaril, da je naša nevtiral- nost v interesu naše države. Mi — je dejal mini- ster Beslič — ne zahtevamo ničesar drugega več. Mi ne gledamo čez ograjo na tuje dvorice. Mi imamo s svojimi sosedi najbolj prijateljske pogode- be in odnosa je ter si želimo s svojo miroljubnostjo pridobiti gospodarske koristi za naše ljudstvo, ki je v preteklosti dosti pretrpelo. Vlada narodnega sporazuma ima v teh težkih časih nalogo, da ohrani nevtiralnost. To nevtiralnost bomo ohranili, ker imamo tudi našo hrabro in odlično vojsko.

Minister je zatem govoril o našem notranjem položaju ter naglašal koristi, ki jih je prinesel spo- razum z brati Hrvati. Pomembnost sporazuma — pravi minister Beslič — se je še bolj potrdila z obiskom Nj. kr. Vis. kneza namestnika Pavla v Za- grebu, s prirčnim, toplim in iskrenim sprejemom, ki so ga Hrvatje priredili glavnemu tvorcu spo- razuma, kateri vodi našo ladjo k popolni zmagi. Ta prijateljski sprejem kneza namestnika Pavla in knežine Olge najjasneje govori o veličini in zgo- dovinskem pomenu sporazuma z brati Hrvati. (Ži- vel knez namestnik!)

Mi se moramo zbrati okoli našega Dragiša Cvetkoviča prav tako kakor so se Slovenci zbrali okoli dr. Korošca in Hrvatje okoli dr. Mačka, kajti samo tako bomo močni. (Dolgotrajno in viharno odobravanje.) Pojdimo po stopinjah neumnega Svetozarja Miletiča in se borimo za njegove ve- like ideje v korist naroda in za napredek države.

Dviganje potopljene »Ljubljane«

Belgrad, 28. jan. m. Iz Šibenika poročajo, da bodo jutri poskušali dvigniti potopljeno vojno lad- jo »Ljubljana«. V ta namen je prišel v Šibenik »Spasilac«. Ladje ne bo tako lahko dvigniti, ker poškodbe na trupu ladje ni mogoče popraviti na morju. Na pomoč je prišla tudi italijanska ladja »Gladiator«, ki je po starem pomorskem zakonu brez prošnje takoj priplula v Šibenik ter ponudila svojo pomoč našemu vojnemu ministru. V Ši- benik je prispelo tudi strokovno moštvo splitske ladjedelnice, ki bo sodelovala pri dviganju ladje.

Čije vinski sejem ter izjavil, da na vinski sejem v Ivanjkeve pač gotovo nikdar več ne bo prišel. Gotovo je, da si bo tudi marsikdo drugi v bodoče zelo premislil, hoditi na vinski sejem v Ivanjkeve. — Ta obžalovanja vredni incident pač ne bo koristil našim vinograd- nikom, je pa nazoren primer, kako ne sme delati tisti, ki se sicer usti, da hoče pomagati vinogradnikom.

Vinski sejem v Ivanjkoveh

Vinski sejem dne 24. t. m. v Ivanjkoveh je uspel na svojevrsten način. Nekaj menda zaradi slabega vremena in neugodnih promet- nih zvez je prišel na razstavo en sam samec interesent-kupec, ki je tudi prazne sode poslal že vnaprej v Ivanjkeve. Nameraval je kupiti precejšnjo količino vina na sejmu, kjer pa ga je napadel javno neki pijanček, čes naj se varuje kupiti vino od kakega »klerikalca«, potem da noben železničar ne bo več stopil v njegovo restavracijo. Zdi se, da je bil ta grdi napad izveden v soglasju ali vsaj s tihim odobravanjem vodstva vinskega sejma, dru- gače si ni mogoče tolmачiti dejstva, da je vod- stvo ta napad dopustilo, ko bi ga bilo lahko preprečilo. Vpričo tega je ta interesent, dobro poznani ugledni restavrater, zapustil brez kup-

Od tu in tam

Novih 100.000 dinarjev je podaril za zagrebske reveže knez namestnik Pavle. Občina bo darilo porabila za prehrano revežev, saj vzdržuje posebno mestno kuhinjo, kjer dobivajo reveži brezplačno hrano.

Z veliko akcijo za obiskovanje morja so začeli hrvaški zdravniki. Njihovo stanovsko združenje je sklicalo v Zagrebu anketo številnih zdravnikov, ki bodo predavali o zdravstvenih prednostih morja za človeka. Ugotovili so namreč, da Hrvatje svoje morje premočno ljubijo, ker se ne zavedajo, da je morje zelo zdravilno in za zdravljenje mnogoterih bolezni edino priporočljivo. Najavljena predavanja nimajo samo namena predočiti ljudem, da si na morju lahko krepke svoje zdravje, temveč imajo tudi ta cilj, da bi pritegnili čim večje število obiskovalcev v Dalmacijo, ki bo letos zaradi evropske vojne ostala skoraj brez gostov. Znano je, da so najboljši zdravilni območja Dalmacije Slovenci, v manjši meri pa Hrvatje. Banska oblast v Zagrebu z vso odločnostjo podpira akcijo zdravnikov, da bi se obiskovanje morja med Hrvati pospešilo.

Za 13 in pol odstotka so povišala mezde rudarjem državna rudniška podjetja v Bosni. Delavci so sicer zahtevali povprečno po 20% povišanja, vendar pa je podjetje to zahtevo odklonilo, češ da bi potem moralo takoj povišati cene premoči in vsem drugim rudninam, česar pa ne more storiti, ker ima še stare pogodbe in mora blago dobavljati po določenih cenah. Delavci so ta razlog sprejeli in so pristali na 13,5% s tem, da se čez tri mesece začne ponovna pogajanja in da se podjetja obvezujejo, da bodo pri sklepanju novih pogodb že upoštevala delavske zahteve.

Spet štiri navijače cen je kaznovalo zagrebsko sodišče. Prvi je prišel na zatožni klopi neki hišni posestnik, ki je navzlic jasnim določilom uredbe proti draginji in navijanju cen povišal najemnino svojemu stanovanju. Sodišče mu je odmerilo deset dni zaporu in nekaj sto dinarjev denarne kazni brezpogojno. Dalje sta bili obsojeni dve branjevki, ki sta prodajali solato po 20 dinov, kar je bilo predrago, prva je bila obsojena na 10, druga pa na 7 dni zaporu brezpogojno. Končno je bila obsojena lastnica mlekarne, ki je prodajala čisto mleko po poldrug dinar. Sedela bo teden dni v zaporu in bo plačala še 300 dinov denarne kazni.

Končana je pravda, katero je naperil proti bivšemu šefu osrednjega tiskovnega urada v Belgradu proti dr. Kostu Lukoviću bivši urednik belgrajske »Politike« Vuk Dragović. Ozadje pravde je bil govor Dragovića v Pragi ob času vesokolskega zletja, katerega je potem šef osrednjega tiskovnega urada vzel za povod, da je prištel na lastništvo »Politike«, da je nazadnje moralo odpuščati svojega urednika. Dragović je tožil Lukovića za odškodnino približno milijon dinarjev, češ da je zavoljo njegovega ravnanja izgubil službo. Sodišče je tožbo po večkratnih razpravah zavrnilo, češ da krivda Lukovića ni dokazana, ker Luković ni bil Dragovićev šef, temveč lastništvo »Politike«. Če je Luković prišel na lastništvo lista za odpuščanje, pa s tem še ni kriv odpuščanja samega. Podjetje »Politike« ni bilo v nobeni pravni odvisnosti od osrednjega tiskovnega urada in zato ni bilo prisiljeno odpuščati Vuka Dragovića. Tako se približno glasi utemeljitev sodišča, pri tem pa je treba vedeti, da se je lastništvo »Politike« odločilo na odpuščanje urednika, ker so grozile zaplembe lista. Preden je bil Dragović odpuščen, je bil list dvakrat zaporedoma zaplenjen. Ker pa tiskovni zakon pravi, da se sme ustaviti list, ki je bil v enem mesecu trikrat zaplenjen, je lastništvo lista uvidelo preračunan maneuver in je seveda odpuščalo urednika, da se izogne šikanam in vsem posledicam zaplembe in ustavitve.

50 milijonov dinarjev posojila bi rada najela pri Osrednjem uradu za zavarovanje delavcev belgrajska občina, da bi mogla brez motenj izpeljati v celoti svoj gradbeni, regulacijski in obnovitveni program. Občina bo rabila vsega skupaj okrog 300 milijonov dinarjev posojila. Te dni se je mudila v Belgradu posebna komisija Osrednjega urada, ki je pregledovala vrednost premoženja, katero misli mestna občina zastaviti. Občina pravi, da je tisto nepremično premoženje vredno okrog 150 milijonov dinarjev. Občinski svet je najetje posojila že odobril. Občina bi vračala posojilo 30 let in bi plačevala po 6 odst. obresti. Sedaj mora končni sklep izreči še ravnateljstvo osrednjega urada za zavarovanje delavcev v Zagrebu.

Ce se otroci igrajo z orožjem, nesreča ni daleč. V vasi Sljivovcu pri Petrinji je bila pri kmetu Miševiću krstna slava. Svojemu stricu je prišel v goste tudi 13 letni Milan Mraović in prinesel s seboj samokres, ker je običaj, da pri krstni slavi ljudje streljajo. Fante je neokretno ravnal z orožjem, pri tem pa se mu je samokres sprožil in krogla je zadela drugega gosta, ki so ga morali nujno prepeljati v bolnišnico, kjer pa je svoji poškodbi podlegel. Nekaj podobnega se je pripetilo tudi blizu Gline. Deček Nikola Kukolj se je igral s samokresom in pri tem težko ranil svojo sestro, ki se je motala okrog njega. Vseh teh nesreč so krivi starši, ki imajo orožje na krajih, ki so za otroke lahko dosegljivi.

V starosti 105 let je umrl v medijumski vasi Bukovcu kmet Mijo Podvez. Mož je bil do lanskega leta zelo svez in krepak in je opravljal na svojem domu še vsa poljedelska in druga dela. Svojem je najraje pripovedoval, kako je vojska bana Jelčića korakala l. 1848 na Madžarsko. Podvez je še lani prignal na sejem v Nedeljišče kravo in je prehodil peš tja in nazaj 60 kilometrov. Toda spotoma je v gozdu prenočil in se prehladil. Od takrat je stalno bolehal, dokler ga sedaj smrt ni pobrala.

Dva razbojnika, ki sta imela na vesti več umorov, ropov in tatvin, so po večmesečnem preganjanju prišli nedavno blizu Bjelovarja. Lansko jesen je bilo v okolici tega mesta izvršenih več umorov in ropov. Zločinci so se vselej spretno izmaknili. Nazadnje pa so ljudje le postali pozorni na nekega Pavlovića, ki je svoje čase služil v vasi kot hlapec. Ko ga je hotel neki član kmečke zaščite prijeti z njegovim tovarišem Pjevačem vred, pa je Pavlović začel streljati, nato pa sta pobegnila s tovarišem proti železniški postaji. Tam sta skočila na tovorni vlak, potem se pa preselila z vlaka na vlak in prispela do Vrhovca v Liki. Čez mesec sta se ponovno pojavila pri Bjelovarju in spet sta zasledovalcem pobegnila na način kakor prvič. Ni minilo štirinajst dni, pa sta se spet vrnila in izvršila dva umora. Spet sta ušla na vlakih, toda orožniki so ju nazadnje le prišli. Razbojnika sta vse svoje grehe priznala, med drugim tudi rop v neki cerkvi, kjer sta pobrala vse, kar je bilo kar vredno. Ker pa tega prodati nista mogla, sta vse zmetala v vodo. Priznala sta tudi, da sta vlomila v štiri župnišča in jih oropala. Sumijo pa ju, da sta izvršila še več krvavih zločinov v bližnjih okrajih, katerih dosedaj oblasti še niso mogle razvozlati.

»N' mav čez izaro«

Poziv k smotrnemu delu

»Koroški Slovenec« prinaša na uvodnem mestu nekaj misli o smotrnem delu, ki je nujno potrebno, da bi slovenska prosveta na Koroškem zares uspevala. Med drugim pravi:

»Občni zbor Slovenske prosvetne zveze v Celovcu je slovesno potrdil voljo koroškega slovenstva, da hoče živeti, da je pripravljeno na žrtve in da živi v njem vera v zdravo bodočnost. Država je s priznanjem pravil slovenskih prosvetnih društev odobrila okvir, v katerem se bo mogla izživljati slovenska volja do kulturnega ustvarjanja v obliki kulturne samopomoči. S tem so podani osnovni pogoji za slovensko kulturno življenje na Koroškem, toda pred nami vstaja težka naloga, kako porabiti dane osnove, da bo na njih mogla zrasti solidna zgradba slovenskega prosvetnega dela. Takole bomo rekli v podobi: Kadar si gradimo dom, poskrbimo najprej za dobre temelje, na katere posfavimo ogrodje. V tem trenutku pa imamo šele slabo polovico dela za seboj. Preden postane dom prijazen in domač, je potrebno še mnogo naporov in veliko drobnega dela.

Kako je v tem pogledu s Slovani? Treba je enkrat pogumno pokazati tudi na napake, ki so lastne slovenskim rodovom in ki jim onemogočajo tisti razmah, ki bi ga pričakovali po njihovih razumskih sposobnostih in po njihovi številni moči. Slovan je v svojem bistvu globoko čustven, zato se le prerad vdaja nestvarnim sanjam. Nad vse značilno za to slovensko potezo je bilo tako imenovano »panslavistično gibanje« preteklega stoletja. Milijoni so se navdušili za neko idealno slovensko skupnost, toda nihče se ni potrudil, da bi s stvarnimi načrti poskusil premostiti značajne in zgodovinske razlike med posameznimi rodovi ter tako prenesel idejo iz območja fantazije v stvarno, resnično življenje. Slovana zanima neka težka naloga samo dotlej, dokler mora iskati šele poti do njene rešitve. Čim pa je našel komaj smer in ko bi se bilo treba ukvarjati s podrobno izpeljavo, mu postane problem nezanimiv in celo dolgočasen.

Iz te lastnosti izvirajo mnoge pomanjkljivosti, ki zelo nepovoljno učinkujejo na razvoj. Tako se Slovan silno neadekvatno organiziranemu delu, organizacija ga žuli kot premajhen čevljar. Prav tako ne kaže prevelike vztrajnosti pri reševanju nalog ravno zaradi tega, ker ga enolično, sistematično in drobno delo dolgočasi. Ker se rad poigrava s velikimi problemi, ne da bi jih reševal do konca, le prerad izgublja smisel za železno stvarnost, ki ga obdaja. Slovan se z neprimerno večjim navdušenjem ukvarja z bodočnostjo, dočim mu je misel za sedanjost zoprna in se je otepa kakor sitnega mrčesa. Vse to pa so lastnosti, ki v dneh težke borbe za nujnostmi časa niso preveč na mestu.

Koroški Slovenci se moramo zavedati, da vse te napake niso še blagohotno mimo nas, temveč da smo jih deležni v večji ali manjši meri tudi mi. Spoznanje pa je prvi korak k poboljšanju. Mi nimamo nobenih posebnih političnih nalog razen lojalnega izpolnjevanja svojih dolžnosti do države. Pač pa moramo graditi na svojem kulturnem do-

mu, ki bo sicer skromen in majhen, vendar naš. Naša vera v bodočnost, to je temelj, na katerega gradimo, naš optimizem in volja do življenja, naša narodna zavest, to je ogrodje našega doma. Če pa hočemo, da bo v tem domu prijetno in domače, ga moramo neumorno graditi z drobnimi, vztrajnim delom. Zimske večeri naj ne minevajo le ob brezplodnem razmišljanju, misli naj se pridruži še dejanje. Kajti zavedati se moramo, da nihče ne bo opravljal za nas našega dela, imeli bomo samo to, kar si bomo priborili z lastnim trudom in s svojo požrtvovalnostjo.

Prosvetna razgibanost na Koroškem

Dobro obiskane in lepo uspele občne zbornice imela slovenska kulturna društva v Glinjah, Sent Lipšu, Zitarivasi in Dobrlivasi. Posebno razveseljivo je, da so se v slovenskem prosvetnem delu pojavili zopet Glinčani, ki jim je bilo svoječasno prosvetno društvo razpuščeno, v okviru novih društvenih pravil pa se lahko zopet udeležujejo. Njihova nada so mladi pevci in pevke, predvsem pa novi odbor z Janezom Korenjakom na čelu. Sentlipški pevci bi se s svojim ubranim petjem lahko pokazali z uspehom tudi na večjih prireditvah. Vodja njihovega društva ostane še nadalje Jože Golavčnik. Na vseh občnih zborih je bilo opaziti mnogo zanimanja in rastoče volje za vsestransko prosvetno udejstvovanje. Slovensko kulturno društvo v Zitarivasi bo še naprej vodil J. Rutar, v Dobrlivasi pa je postal vodja mladi J. Hochl.

Koroški drobž

Posamezne občine so dobile nalog, da morajo poskrbeti gotovo količino lesa. Sedaj nalagajo občine posameznim kmetom, koliko lesa morajo do spomladi oddati. Oddaja lesa — seveda proti plačilu — je za vsakega kmeta, ki ima gozd, obvezna. Verjetno je, da so predvidene tudi možnosti, da se količina predpisane lesa zmanjša, če bi ga kmetija ne mogla oddati brez škode. V Bilčovsu je bilo v preteklem letu 22 rojstev in 18 smrti. Kakor izgleda, je ta fara ostala pri starih običajih.

Na zborovanju pokrajinskih govornikov v Celovcu je med drugim govoril tudi vodja oddelka za narodnostna vprašanja v ministrstvu za propagando dr. Krieg o problemu preseljevanja. Listi navajajo, da je govoril najprej o Koroški, nato pa je prešel na preselitev Nemcev iz Baltiških držav in Italije.

Celovec izda za pometanje in kidanje snega dnevno nad 2000 mark samo delavcem. Za letošni predvidena proslava 700 letnice Beljaka je bila predložena na poznejši čas.

Celovška statistika kaže v preteklem letu 2209 rojstev, 1245 porok in 1236 smrti. Seveda je treba računati, da so pri gornjih rojstvih vzeti tudi otroci, ki so se rodili v celovski bolnišnici, ki pa sicer ne spadajo v celovsko območje.

Preteklo soboto se je vršila v Celovcu na trgu junakov ob navzočnosti generalnega poročnika v. Nagyja in pokrajinskega vodje Kutsche slovesna zaprisega vojaških novincev.

Radio

Program radio Ljubljana

Ponedeljek, 29. jan.: 7 jutranji pozdrav — 7.05 Napovedi, poročila — 7.15 Pisan venček veselih zvokov (plošče) — 12. Veselje se življenja (plošče) — 12.30 Poročila — 13.00 Napovedi — 13.02 Opoldan. koncert: Radij. orkestra — 14. Poročila — 18. Zdravstvena ura: Zakon, naravna združba (dr. A. Breclj) — 18.30 Dijaška zabava (plošče) — 18.40 Simon Gregorčič (dr. Joža Lovrinc) — 19. Napovedi, poročila — 19.30 Nac. ura: Naša dinarska rasa (dr. Branimir Maloš, Bgd) — 19.40 Objave — 19.45 Več manire — brez zamere (Fr. Govekar) — 20. Kompozic. večer dr. Danila Svare. Izvajata: gđe. Valerija Hryhal in kompozist (klavir) — 21. Vsem v veselje. Poje Mirko Premič, igra Radijski orkester — 22. Napovedi, poročila — 22.15 Romance in serenade (Radijski orkester).

Torek, 30. jan.: 7 jutranji pozdrav — 7.05 Napovedi, poročila — 7.15 Pisan venček veselih zvokov (plošče) — 11. Solska ura: Zimske igre na prostem (V. Pirnat) — 12. Veselje na deželi (plošče) — 12.30 Poročila, objave — 13. Napovedi — 13.02 Opoldan. koncert Radij. orkestra — 14. Poročila — 18. Dvospevi in samospevi, izvaja oddelek deklisk zbor »Vigred« — 18.40 Vzgojne sile življenja (dr. St. Gogala) — 19. Napovedi, poročila — 19.30 Nac. ura: Prohod iz naravnega v denarno gospodarstvo v naših srednjeevropskih državah (dr. Ant. Dobanovič, Zgb) — 19.40 Objave — 19.50 Gospodarsko-trgovski praged (Drago Potončnik) — 20. Solistični koncert: violoncello (prof. C. Šedlbauer, pri klavirju prof. P. Šivic) — 20.45 Za kratek čas (plošče) — 21.15 Citraški rit »Vesna« — 22. Napovedi, poročila — 22.15 Na pesem govori! Napravi severnih in južnih Slovanov (Radijski orkester).

Koledar

Danes, ponedeljek, 29. januarja: Frančišek (Branko).
Torek, 30. januarja: Martina.

Obvestila

Nočno službo imajo lekarne: mr. Bakartič, Sv. Jakoba trg 9; mr. Ramor, Miklošičeva cesta 20; mr. Murmayrer R., Sv. Petra c. 78.

Koščarice za smeti, ki so nameščene po kandelabrih in hišah, zbujajo posebno ljubeznivo pozornost ponočnjakov. Največkrat so koški pokvarjeni po naših najbolj prometnih cestah in ulicah v bližini lokalov, kjer se shaja in zabava naša nadebudna mladina k svojim zabavam. Pa tudi v Gradšču so bili koški že razbiti in pokvarjeni, zato pa prosimo našo javnost, naj pazi na take razgrajače ter jih brez usmiljenja prijavi policiji.

Ljubljanska filharmonija bo imela svoj redni koncert s dirigentom g. K. Baranovičem, ravn. zagrebske opere v petek, 9. februarja, v unijonski dvorani. Na sporedu je Čajkovskega V. simfonija. Smetanova simfonična pesnitev »Vltava«, Baranovičeva suita iz baleta »Licitarsko srec«. Od slovenskih del bo izvajala Bravničarjeva »Belokrajnska«, ki je posvečena pesniku Otonu Župančiču.

Klub abs. trgovskih akademikov. Ker je predavatelj g. dr. Alojzij Kuhar nujno zadržan, odpade današnje predavanje. Predsednik.

Prirodoslovno društvo v Ljubljani poziva svoje člane, da se udeležijo pogreba svojega uglednega in zaslužnega člana dr. Pavla Grošlja danes, 29. januarja, ob 15 izpred mrliške veže Zavetišča sv. Jožefa, Vidovdanska 9.

Mariborski drobž

Maribor, 28. januarja.

Predpustno veselje v znamenju resnih dni. Letošnji predpust je zelo kratek, pa bi bilo prijetno, da bo zato bolj vesel in razposajen. Resni časi, v katerih živimo, pa so očitno močno vplivali na Mariborčane, kar se posebno pozna v letošnjem predpustnem razpoloženju. Snopi je bila najbolj živahna letošnja predpustna sobota. Veselice so bile kar v treh dvoranh. Najlepše in najbolj živahno je bilo pri mariborskih obrtnikih v Narodnem domu. Njihova prireditve je imela eliten značaj ter so imeli naravnost rekorden obisk. Krasno so preuredili in okrasili vse prostore Narodnega doma, poskrbeli so za domačnost in nepriljenost, imeli so dobro kapljico po zmerni ceni in poskočno godbo, pa ni čuda, da se je razvila nad vse vesela in prijetna zabava. Obrtniški ples so obiskali številni mariborski odličniki in predstavniki mariborskega javnega življenja. Slovensko obrtno društvo je s to prireditvijo pokazalo, da zavzema obrtništvo v mariborskem družabnem življenju važno pozicijo, obenem pa je zopet s čistim dohodkom dobilo nov temelj za zgradbo obrtniškega doma.

Smrtna kosa. V Radvanju je umrla veleposestnica gospa Kristina Roth. Dosegla je starost 55 let. Pokojnica, ki je gospodinjila na znanem velikem Rothovem posestvu poleg mestnega vodovoda, je bila plemenita žena, ki je uživala veliko spoštovanje ter so jo vsi cenili zaradi njene blagostanja srca. Posebno reveži, ki so iskali pri njej pomoči, je ne bodo pozabili. Pogreb bo v ponedeljek, 29. januarja ob 14.30 izpred hiše žalosti na radvanjsko pokopališče. Svetila ji večna luč, preostali naše globoko sožalje.

Svež sneg je začel padati danes v zgodnjih jutranjih urah ter ga je nemedlo spet za 10 cm. Snežna odeja, ki se je sedela do pol metra višine, se je s tem spet precej dvignila.

Senzacija s pobežnim volom. V mestno klavnico sta glna večer dva pomočnika debelega vola, kateremu je bila prisojena bridka smrt. Pred klavnimi vrati pa se je vol naenkrat premislil, divje je planil, se iztrgal svojima morilcema ter zbežal po Knez Kocjla ulici, preko Glavnega trga po Koroški cesti. Oba pomočnika sta jo ucvrla za njim. Na Glavnem trgu se jima je pridružil še stražnik in vsi trije so zasledovali begunca do konca Koroške ceste, kjer so ga prijeli ter ga zapeljali nazaj v klavnico. Begunec je s svojim divjim begom razburil pešce in voznike po vseh ulicah, po katerih se je za njim vršil lov.

Iz Gorice, s Krasa in iz Trsta

Vsaj nekaj kave si bodo lahko spet privoščili

V tržaskih in drugih italijanskih listih beremo, da je bila te dni delno spremenjena določba glede prodaje kave. Po prejšnji odredbi je bila prodaja kave sploh prepovedana, odsej pa veljajo naslednji epremenjeni predpisi: Od 1. februarja bo dovoljeno prodajati kavo in sicer: I. v lokalih in kavarnah, toda samo v ekodelicah in sicer gostom, ki sede za mizo ali hočejo piti kavo kar stoji za pultom; 2. Od 10. februarja dalje bo dovoljena prodaja kave tudi v trgovinah, toda samo na nakaznice. Za vsako osebo je možno dobiti na mesec le po 50 gramov kave, toda samo pri enem trgovcu, t. j. pri tistem, za katerega se kupec vsakej odloči, da bo pri njem kupoval. Če bi si pri vsakem trgovcu lahko nabavil po 50 gramov kave na osebo, potem to prav za prav ne bi bila nobena omejitev. Do večeraj se je moral vsak že odločiti, pri katerem trgovcu namerava kavo kupovati. V Italiji je zdaj surova kava po 30.50 lir, žgana pa po 48.50 lir za kg. To je torej približno ista cena kot pri nas. Teža odloka, ki epremenja prejšnje strožje odredbe glede prodaje kave, so se ljudje zelo razveselili, ker je to njihova najljubša jed. Sicer si je ne bodo mogli privoščiti, kolikor bi se je radi, vendar pa je bolje nekaj kot nič.

Spomladi jih bodo spet klicali k vojakom

Še vedno ni nobene gotovosti, kaj bo prinesela letošnja spomlad — ali še hušjo vojno ali pa mir. Skoro vsi znaki tudi v Italiji kažejo, da miru skoro gotovo še ne bo. To bi se dalo sklepati iz tega, da se zdaj tistim rezervistom, ki so bili vpoklicani lani pod zastavo, zdaj objublja, da jih bodo spomladi, in sicer že meseca marca, spet potrebovali. To so vojaški obvezniki letnikov 1901 do 1906, specialisti letnika 1915 ter vojaški obvezniki letnikov 1913 in 1916. Torej nič kaj dobro znamenje!

Baltiškim Nemcem, ki žive v Trstu

Iz enega zadnjih nemških pozivov nemškega konzulata v Trstu se vidi, da se je v hudi slutnji pred zadnjo vojno preselilo iz baltiških držav gotovo število Nemcev tudi v Trst, kjer so se vsekakor počutili dosti bolj varne kot tam gori na nemirnem severu. Verjetno je, da so med njimi le bogatejši ljudje, torej tisti, ki so se bali, da ne bi bili na lepem na tak ali drugačen način brez premoženja. Zdej se je na te Nemce obrnil nemški konzulat v Trstu s pozivom, naj se oglase v njegovem uradu, in sicer tisti, ki so se državljani Litve in Estonije in si želijo pridobiti nemško državljanstvo ter se preseliti v Nemčijo. Baje je tudi zanje odločitev težka.

Tudi pustnim šemam je odklenkalo

Danes so pač preveč resni časi, da bi ljudje utesnili misli na kakšne hrupne zahteve, na primer na to, kako se bodo napravili v pustne šeme in ugnjali vse mogoče burke po ulicah. Tudi v Italiji so oblasti epoznale, da se v teh resnih časih to ne spodobi. Pred nekaj dnevi je bil v posameznih krajih v Istri izdan odlok, ki prepoveduje, da bi kdo hodil maskiran na ulice. Krinke so dovoljene samo v zaprtih prostorih, pa je še za to treba posebnega dovoljenja. Maskirani ljudje ne smejo imeti pri sebi nobene takšne stvari, s katero bi lahko kogar razili. Tudi ne smejo obnetavati ljudi e takimi dobrotami, kakor na primer s elastičami in podobnim. V sedanjih časih ljudje razbriž tudi niso preveč nagnjeni k temu, da bi razmetavali takšne stvari kar

tako za šalo. Novi predpisi določajo dalje, da mora vsaka pustna šema takoj meti svojo masko, če policijski organ to zahteva.

Natečaj

Zadruga »LASTNI DOM«, r. z. z o. z., v Ljubljani, Miklošičeva cesta 7/I.

razpisuje natečaj za izdelavo idejnih skic za »Slovenski dom« v Ljubljani. Natečaj je splošen v smislu čl. 5 Pravilnika o opravljanju natečajev.

Razsodišče je naslednje:

Člani razsodišča:

1. inž. Cernivec Josip, viš. teh. svet;
2. inž. Mušič Vladimir, viš. teh. svet;
3. inž. Osana Marij, univ. prof.;
4. inž. Sever Milan, uradnik;
5. inž. Umek Janez, uradnik.

Namestniki:

1. inž. Porenta Josip, viš. teh. svet;
2. dr. Stanislav Zitko, odvetnik;
3. prof. Remec Bogomil, ravnatelj v pok.;
4. inž. Fatur Dragotin;
5. prof. Dobovšek Marjan.

Poročevalec: inž. Josip Platner.

Nagrade so določene s skupno vsoto 60.000 din kot sledi:

- I. 20.000 dinarjev,
- II. 13.000 dinarjev,
- III. 7.000 dinarjev.

Nadaljne nagrade znašajo skupno 20.000 din.

Kraj izročitve projektov: — Zadruga »Lastni dom«, Prosvetna zveza v Ljubljani, Miklošičeva 7/I.

Datum izročitve projektov: 22. marca ob 12. Razpisni podatki s prilogo se dobijo ob 12./II. naprej med uradnimi urami v pisarni Prosvetne zveze proti plačilu 50 din.

Ljubljana, dne 28. januarja 1940.

Za: »LASTNI DOM«, r. z. z o. z., Ljubljana. — Dr. Franc Kulovec, l. r. Dr. Zitko Stanislav, l. r. minister. odvetnik.

Brez posebnega obvestila.

V globoki žalosti naznanjamo, da je naša iskreno ljubljena soproga, oziroma mati, stara mati, tašča in sestrična, gospa

Kristina Roth

veleposestnica

v soboto, dne 27. januarja 1940, nepričakovano v 55 letu starosti, mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb blagopokojnice bo v ponedeljek, dne 29. januarja 1940 ob 14.30 izpred hiše žalosti, Radvanje št. 72, na radvanjsko pokopališče.

Sv. maša zadušnica se bo darovala dne 30. januarja 1940 ob 7. uri zjutraj v magdalenski župni cerkvi.

Radvanje, Maribor, dne 27. januarja 1940.

Roth Franc, soprog, v imenu otrok, zetov in vnukov.

Šport čez nedeljo

Zaključek smučarskih tekem v Tržiču

Državno prvenstvo v alpski kombinaciji si je priboril Stanko Koblar (»Skala«, Jesenice)

Velika zimskošportna prireditev v Tržiču je danes dosegla višek. Tržič je bil ves v slavnostnem razpoloženju. Zanimanje za te tekme je bilo izredno veliko, saj se je prijavilo okrog 350 tekmovalcev. Pokroviteljstvo nad tekmami so prevzeli vojni minister armadni general Nedič, gradbeni minister dr. Krek in ban dr. Marko Natlačen. Vojnega ministra je zastopal brigadni general Djordje Gliši, ki je prispeval v soboto dopoldne. Istočasno je prispeval tudi zastopnik bana banski svetnik dr. Orel. V nedeljo popoldne se je osebnoudeležil tekem pokrovitelj minister dr. Miha Krek.

V soboto so smučarji že navsezgodaj zjutraj napolnili tržičske ulice. Ob 10 so se pričele tekmovalne, in sicer tek na 18 km, ki ga je otvoril general Gliši. Prijavilo se je 20 tekmovalcev, od katerih je prišlo na cilj 14. Proga je šla od Mestnega doma do Sv. Neže v višini 680 m, dalje proti Brezjam v Podbrezje in nazaj v Tržič pred mestno hišo. Proga spada med srednje težke, zahteva pa precej tehničnega znanja. Popoldne so bile tekme v smuku. Proga se je dvigala nad pošto v Tržiču, bila je zelo strma ter je zahtevala dobro obvladovanje smučske tehnike. Od 88 tekmovalcev jih je prišlo komaj polovico na cilj. Čeprav ne spada k smučarski prireditvi, je bil zvečer prireditev ples. Mislimo, da ples ni športna prireditev in v Tržiču prav gotovo ni bil uместen. Zjutraj smo videli skokane »plesalce«, ki so žalostno manifestirali za pravi šport.

V nedeljo ob pol osmih je bila ganljiva slovesnost, katere so se udeležili odbor Gorenjske zimskošportne podzveze, g. župan Majeršič in skupina smučarjev, ki so položili na grob storžičskih žrtev lep venec. Ob 11 so se pričele tekme v slalomu za seniore in v veleslalomu za ženske ter juniorje. Popoldne je bilo slovesno kosilo, ki ga je priredil g. župan Majeršič in ki so se ga udeležili sledeči zastopniki: zastopnik vojnega ministra brigadni general Gliši, zastopnik bana dr. Orel, župan g. Majeršič, predsednik Tujskoprometne zveze dr. Žižek, zastopnik Zbornice za TOI Ciril Majcen, zastopnik JZSZ dr. Ivo Pirc, zastopnik mariborske podzveze in drugi. Ob treh je prišel pokrovitelj minister dr. Krek ter si ogledal skoke seniorjev in juniorjev na skakalnici, ki jo je odstopil za to prireditel FO v Tržiču.

Izd tekmovalci:

Slalom, seniorji: 1. Ciril Praček (Skala, Jesenice) 1:37. 2. Slavko Lukman (Tržič) 1:41. 3. Volker Kristijan (Ljubljana) 1:46.5.

Alpska kombinacija: 1. Stanko Koblar (Skala, Jesenice) 375 točk, I. razred. 2. Slavko Lukman (SK Tržič) 376.6, I. razred. 3. Ciril Praček (Skala) 386.1 točk, I. razred. 4. Volker Kristijan (Ljubljana) 389.6, I. razred. 5. Alojz Zvan (Gorenjec) 399.4, I. razred. 6. Hubert Heim (Skala) 410.7, prvi razred. 7. Janez Štefe (SK Tržič) 429.2, III. razred. 8. Bruno Klein (Skala) 462.8, I. razred. 9. Miloš Mulej (Ilirija) 469.1, III. razred. 10. Rudi Finžgar (FO Kropa) 478.4, III. razred.

Skoki seniorjev: Tekmovalo jih je 16. 1. Srečko Legat (Ilirija) 141 točk (26 m). 2. Ciril Praček 138.7 (24.5 m). 3. Tone Pogačnik (Bratstvo) 137.4 (25 m). 4. Rudi Finžgar (FO Kropa) 136.1 (25.5 m). 5. Franc Čop (SPD Maribor) 129.9 (22.5 m).

Tek seniorjev na 18 km: 1. Tone Pogačnik (Bratstvo) 1:23.45. 2. Ferdo Lihteneger (Dovje-Mojstrana) 1:24.26. 3. Matevž Kordež (FO Kropa) 1:24.59.

Klasična kombinacija: 1. Tone Pogačnik 281.7 točk. 2. Ferdo Lihteneger 279.8. 3. Matevž Kordež 277.7 točk.

Občni zbor moto-sekcije Hermes

Ljubljana, 28. januarja.

Ob razveseljivi in številni udeležbi članstva sekcije Motokluba Hermes je bil danes dopoldne ob 9 v restavraciji »Sestica« občni zbor najuglednejšega slovenskega motokluba ZSK Hermes. Občni zbor je odprl načelnik sekcije odvetnik g. Miloš Stare. Na njegov predlog sta bila ob splošnem odobravanju vsega navzočega članstva poslani dve poiznavni brzojarki in sicer ministru za telesno vzgojo g. Tomiču in pa vojnemu ministru g. Nediču. Po jedrnatem govoru načelnika sekcije g. Stareta so podali posamezni odborniki svoja poročila. Iz vseh poročil odbornikov in zastopnikov podeželskih sekcij je bila razvidna res uspešna delavnost motosekcije »Hermesa«. Iz teh poročil v glavnem posnemamo, da ima sekcija 450 članov, med katerimi je 220 verificiranih in zvezni motoklubov v Zagrebu. ZSK Hermes je po točkah, dobljenih za svoje športne prireditve drugi najmočnejši motoklub v državi. Iz poročila tehničnega referenta je razvidno, da je motoklub »Hermes« organiziral skoraj polovico vseh motociklističnih prireditev v preteklem letu v Sloveniji. Druga velika stvar, ki jo ima na sporedu motosekcija »Hermesa« je zgraditev lastnega dirkališča. Dirkališče se je začelo graditi lani. Do danes dirkališče še ni bilo mogoče dokončno urediti. Toda že dela, ki so bila izvršena lani, kažejo, da bomo v Ljubljani dobili v najkrajšem času eno najlepših motociklističnih dirkališč na Balkanu. Odpor upa, da bo z zavednostjo svojega članstva in s podporami, ki jih upa dobiti, mogel v letošnjem letu dokončati vsa dela pri dirkališču. Po poročilih preglednikov so bile volitive novega odbora. Nato so sledile volitive, pri katerih je bil tudi za letošnje delovno leto izvoljen isti odbor, ki je tako uspešno vodil dela sekcije lanske leto. Načelnik sekcije je g. Stare Miloš, I. podnačelnik g. Bregar, II. podnačelnik g. Ciglar, tajnik g. Maher, blagajnik g. Lukež in tehnični referent gosp. Skobec.

Motosekciji »Hermesa« čestitamo k uspešnemu delu v lanskem letu in želimo tudi za letošnje razgibanje dela. Sekcija je danes na zavidni višini in upravičeno lahko smatramo motosekcijo »Hermesa« za najboljši motociklistični klub v Sloveniji.

Tek mladine na 5 km (starost 16 do 18 let): 1. Slane Roman (Bratstvo) 24.04. 2. Lojze Razinger (Bratstvo) 25.11. 3. Franc Podlipnik (Bohinj) 25.47.

Tek mladine na 5 km (starost 14 do 16 let): 1. Franc Vojvoda (Bohinj) 24.13. 2. Klemen Kurt (Tržič) 25.03. 3. Janez Pold (Mojstrana) 25.16.

Tek mladine na 3 km (starost 10 do 14 let): 1. K. Urbas (Mojstrana) 12.25. 2. Drago Gliši (Bratstvo) 13.02. 3. Jože Razboršek (Mojstrana) 13.09.

Tek mladine na 3 km (starost do 10 let): 1. Drago Strumbelj (Bratstvo) 14.22. 2. Dušan Grum (Bratstvo) 15.36. 3. Karel Kristofek (Tržič) 16.52.

Rezultati veleslalom (ženske): 1. Alojzija Praček (ASK Gorenjec) 1:18. 2. Poldka Pernuš (Ljubljana) 1:30.9. 3. Erika Heim (Skala) 1:40.8. 4. Mar-

jana Ažman (Poljane) 2:22.5. 5. Marta Bogataj (Tržič) 2:30. 6. Vida Tancig (Ljubljana) 2:30.8. 7. Pavla Stolcer (Skala) 3:14. 8. Edita Hirschl (Zagreb) 3:26.

Veleslalom (juniorji): 1. Miloš Stare (ASK Gorenjec) 0:55.3. 2. Čoka Ažman (Tržič) 0:58.4. 3. Mojmir Mrak (Skala) 0:59.9. 4. Ljubo Gradnar (Jezerko) 1:08.6. 5. Leon Mireli (Gorenjec) 1:09.5.

Ob šestih zvečer je bila razdelitev nagrad zmagovalcem. Pokal ministra dr. Mihe Kreka je dobil državni prvak v alpski kombinaciji Skala Koblar (Tržič). Kompletno smučarstvo — darilo ministra vojske in mornarice Nediča je dobil prvak v klasični kombinaciji Pogačnik Tone, član Bratstva. Pokal tržičske občine pa je dobil najboljši tržičski tekmovalac Slavko Lukanc.

Prvenstvene tekme Ljubljanske zimsko-športne podzveze v alpski kombinaciji

Zagorje, 28. januarja.

Štiri leta se je zastoj trudila Ljubljanska zimsko-športna podzveza, da bi izvedla svoje prvenstvene tekme v Zagorju. Trikrat ga je morala odpovedati zaradi pomanjkanja snega. Letos je bilo končno snega dovolj in tako so klubi Ljubljanske podzveze včeraj in danes odpravili v redu ter s sijajno udeležbo svoje prvenstveno tekmovalje v klasični kombinaciji in v skokih. Zlasti hvalevredno je dejstvo, da so si prireditelji izbrali za torišče prvenstva kraj, kjer dosedaj nismo imeli še nobene smučarske prireditve večjega sloja. Zanimanje, ki so ga pokazali Zagorjani za včerajšnji tek in za današnje skoke, je bilo tolikšno, da je daleč prekašalo vse slične prireditve v zadnjih letih na Gorenjskem. Morda se bo zelo neverjetno, da je pri včerajšnjem tekmu tekmovalce opazovalo do 3000 gledalcev vzdolž vse proge, in da je bilo na cilju skoraj 1000 gledalcev. Primerjava z letošnjim državnim prvenstvom v klasični kombinaciji v Bohinju je naravnost porazna. Ob tem državnem prvenstvu je zmrzovalo na cilju komaj nekaj funkcionarjev Zimsko-športne zveze, dočim gledalcev ni bilo skoraj nič, niti domačinov, niti tujcev. Zdi se nam, da je vsa Gorenjska prenaseljena z najrazličnejšimi smučarskimi prireditelji in da za to ni več pravega zanimanja niti za najelitnejše tekme. Na drugi strani pa nam je včeraj in danes pokazalo Zagorje, da se ljudje za zimski šport in za naše tekmovalce temeljito zanimajo, in da se vselej slednjega njihovega nastopa. Prvenstvo Ljubljanske podzveze ni privedlo v Zagorje najboljših slovenskih tekmovalcev — ti so te dni v Celovcu, odkoder odpotujejo na mednarodne zimske tekme v Ga-Pa — vendar pa je bilo zanimanje med Zagorjani prav tako veliko, kakor če bi nastopili naši najboljši tekmovalci. Vse to nam kaže, da bi bilo morda zelo uместno, če bi prireditelji začeli prirejati smučarske tekme v večjem obsegu ne samo na Gorenjskem, ampak tudi drugod, zlasti ob takih zimah kakor je letošnja. S tem bi bilo po našem mnenju doseženo dvoje: tekmovalci bi ob velikem zanimanju, ki bi ga pokazalo občinstvo, še povečavali svojo delavnost, občinstvo pa bi se ob takih prilikah še bolj navduševalo za lepi zimski šport. Take tekme kot so bile včeraj in danes v Zagorju, so najboljša propaganda za smučarstvo in hkratu tudi propaganda za lepa smučišča, ki so v Zagorju.

Včerajšnjega in današnjega prvenstvenega tekmovalja v klasični kombinaciji so se udeležili vsi klubi Ljubljanske zimskošportne podzveze s svojimi najboljšimi tekmovalci, ki jih imajo trenutno na razpolago. Tako je »Ilirija« pripeljala skoraj vso svojo tekmovalno ekipo iz Planice, Smučarski klub Ljubljana je nastopil s svojimi nadarjenimi mladimi tekmovalci. Poleg teh klubov pa smo videli na startu tudi člane SK »Planinec«, »Kamnika« ter tudi nekaj domačinov. Tudi po številu tekmovalcev prvenstvene tekme Ljubljanske zimskošportne podzveze niso zaostajale v ničemer za nekaterimi drugimi prireditvami na Gorenjskem.

Tek na 15 in 10 km

Včeraj popoldne je bil na sporedu prvi del prvenstvenega tekmovalja v klasični kombinaciji, in sicer tek. Tekmovali so seniorji in juniorji. Prvih je bilo 35, drugih pa 22. V obeh skupinah jih je 10 tekmovalo za klasično kombinacijo. Zlasti je omembe vredno, da je med 57 tekmovalci odstopil samo eden, dočim so vsi ostali prišli na cilj ob živahnem pozdravljanju občinstva. Seniorji so tekli na 15 km dolgi progi, proga za juniorje je bila prvotno določena na 8 km, bila pa je daljša, tako da lahko rečemo, da so tekli skoraj 10 km. Proga za oba teka so izpeljali domačini, v vsakem oziru pohvalno, tako glede pestrosti trase same, kakor tudi na tehnično težavnost. Rezultati seniorskega teka so bili:

1. Korenini Franc (Ljubljana) 1:08:22; 2. Rožič Andrej (Ilirija) 1:09:27; 3. Kopavnik Lojze (Ilirija) 1:10:12; 4. Glonar Jože (Ilirija) 1:12:29; 5. Kapus Jože (Ljubljana) 1:13:02; 6. Dekleva Milan (Ljubljana) 1:13:04; 7. Istenič Rado (Ilirija) 1:13:28; 8. Švigelj Jože (Ljubljana) 1:15:19; 9. Prešern Franc (Ilirija) 1:15:27; 10. Stopar Branko (Ilirija) 1:16:13. Najboljši Zagorjan je bil Hauptman Jože s časom 1:23:29 in je zasedel 20. mesto.

Juniorji pa so se na 10 kilometrski progi razvrstili takole:

1. Rožič Janez (Ilirija) 54:01.2; 2. Kajžar Franc (Ilirija) 56:44; 3. Hrovat Janez (Ilirija) 56:55; 4. Bem Boris (Ljubljana) 57:14; 5. Klinar Tone (Ilirija) 1:00:06; 6. Petrovič Avgust (Reka) 1:01:38; 7. Vrhunc Stanko (Ljubljana) 1:02:03; 8. Valentar Slavko (Ilirija) 1:03:40. Med 22 juniorji jih je tekmovalo za klasično kombinacijo 12.

Današnji skoki

Danes dopoldne in popoldne so se tekme nadaljevale in sicer s skoki. Dopoldne so tekmovalci skakali za oceno v klasični kombinaciji, popoldne pa so bili na sporedu samostojni skoki. Skoki so bili v bližini trga, kakih pet minut stran, na tako imenovani Oepkovi gumi, kjer je bila postavljena skakalnica. Skakalnica ni velika, dopušča skoke kvečjemu do 30 m, je pa izredno prijetna in ima sijajen iztek, ki se konča v nasprotnem bregu. Tudi snežne razmere so bile odlične. Prireditelji so pri današnjih skokih tako kot tudi že včeraj poskrbeli za mikrofoni in ojačevalce, ki so sproti obveščali občinstvo o poteku tekmovalja. Ob vznožju skakalnice se je že dopoldne nabralo veliko število ljudi. Še več ljudi pa je bilo popoldne, ko so bili na sporedu samostojni skoki. Dopoldne je skakalo za kombinacijo 22 skakalcev, popoldne pa je bilo seniorjev in juniorjev, ki so se borili za prvenstvo v samostojnih skokih kar 43. Pri dopoldanskih skokih so tekmovalci izrabili le pol nateka, dočim so popoldne vzel mnogo večji natek. Zato so bile tudi dolžine skokov dopoldne mnogo krajše kakor popoldne. Ljudje so zlasti popoldne v velikem številu in z izrednim zanimanjem sledili poteku tekmovalja.

Rezultati seniorjev za klasično kombinacijo so naslednji:

1. Rožič Andrej (Ilirija) 274.5 točk.
2. Dekleva Milan (Ljubljana) 270 točk.
3. Švigelj Jože (Ljubljana) 266.5 točk.
4. Vidic Andrej (Ljubljana) 243.5 točk.
5. Zalokar Jože (Ilirija) 236.5.
6. Dežman Tone (Ilirija) 232.

Juniorji v klasični kombinaciji pa so dosegli naslednja mesta:

1. Rožič Janez (Ilirija) 292.
2. Hrovat Janez (Ilirija) 268.
3. Kajžar Franc (Ilirija) 250.7.
Prvenstvo LZSP:
4. Klinar Tone (Ilirija) 249.3.
5. Valentar Slavko (Ilirija) 239.5.
6. Vrhunc Stanko (Ilirija) 224.7.

Pri klasični kombinaciji je treba prvenstveni omeniti dober placement ilirskih tekmovalcev. Močno se jim pozna izdaten trening na planiški skakalnici. Popoldne so bili samostojni skoki. Rezultati so:

Seniorji: 1. Nedog Jože (Ljubljana) 134.4 točke (skoki 24, 26 m), 2. Kavalar Vinko (Ilirija) 140.3 točke (25, 26.50 m), 3. Vidic Andrej (Ljubljana) 138.4 (23.50, 24.50 m), 4. Šušteršič Stanko (Ilirija) 135 točk (22.50, 24 m), 5. Zalokar Jože (Ilirija) 134.6 točke, Dekleva Milan (Ljubljana) 134.4 točke, 7. Palme Franc 107.6 točke. Palme je pri drugem skoku pri 26.50 m padel. 8. Dežman Tone (Ilirija) 100.4 točke, 9. Jerman Franc (Planina) 99.10, Počenič Alojz (Ljubljana).

Juniorji: 1. Gregori Leopold (Ilirija) 138.6 točk (24, 27 m). Gregori je dosegel najdaljši skok v konkurenci. 2. Javornik Ivo (Ljubljana) 134.8 (24, 26.50 m), 3. Ažman Danimir (Ilirija) 134.1 (23.50, 22.50 m), 4. Mulej Titinec (Ilirija) 132.50, 5. Zalokar Zoran (Ljubljana) 125.1 točka, 6. Černe Anton (Ilirija) 122.7, 7. Mežik Janko (Ilirija) 119.7, 8. Petrič Janez (Ilirija) 112.8.

Organizacijo prvenstvenih tekem so izvedli funkcionarji Ljubljanske podzveze s pomočjo domačinov. Bila je odlična. Vse je funkcioniralo hitro in točno. Po končanih tekmah so bile zmagovalcem razdeljene nagrade, nakar so se tekmovalci zadovoljni z gostoljubjem Zagorjanov vrnili domov.

Vrhovne nogometne zveze

Belgrad, 28. januarja. m. Danes ob 10 je bil glavni redni občni zbor Vrhovne nogometne zveze. Prisostvovali so delegati Slovenske, Hrvatske in Srbske zveze. Občni zbor je trajal samo 45 min. Začel ga je predsednik Andrejevič, ki je prečital vdanostne brzojavke Nj. Vel. kralju Petru II. in kraljevim namestnikom ter pozdravne brzojavke predsedniku vlade Cvetkoviću, podpredsedniku vlade dr. Mačku, ministru za telesno vzgojo Tomiču, gradbenemu ministru dr. Kreku in hrvaškemu banu dr. Šubašiću. Imenovan je bil nov upravni odbor: predsednik Mihajlo Andrejevič, prvi podpredsednik dr. Ivo Kraljevič, drugi podpredsednik dr. Milutin Stanovlovič, prvi tajnik Kosta Hadži, drugi tajnik Stvozar Popović, prvi blagajnik Lazarevič, drugi blagajnik Bogdan Cuvaj iz Zagreba. V upravo so bili izvoljeni: Trifunac in dr. Šima Šuster iz Zagreba, Buljevič iz Ljubljane, kot namestnik dr. Kosič iz Ljubljane. Za zveznega kapetana Boško Simonović, v nadzorni odbor pa Veljko Djurič, Lucijan Kovačič in Franjo Jakovac. Preračun znaša 176.000 din. Določenih je še 26.000 kot deficit za tekmo z Nemčijo. Dohodki znašajo 567.000 din. Podpora so do-

Lanska sadna trgovina v Prekmurju

Več kot sadjarji so zaslužili trgovci in prekupčevalci

Murska Sobota, 27. januarja.

Prekmurje spada med najbolj izrazite kmetijske predele v Sloveniji, zlasti pa prednjači s boškimi okraj. Večina prekmurskega prebivalstva se peča s kmetijstvom. Industrija v Prekmurju ni razvita, vendar so dani vsi pogoji za razvoj posebno kmetijske industrije. Z industrializacijo Prekmurja bi se precej omejilo tudi sezonsko delavstvo, ker bi lahko zaposlili več ljudi doma in kmet bi lahko svoje pridelke boljše vnovčili.

Po lanskeletni statistiki znaša celotna površina Prekmurja (soboški in lendavski okraj) okrog 98.000 ha. Če od površine odijemo eno četrtino, katero zavzemajo gozdovi, ostane okrog 70.000 hektarov zemlje, ki je povečini obdelovalna. Kmetijska površina, t. j. orna zemlja, travniki, sadovnjaki, vinogradi, vrtovi in pašniki, znaša za soboški okraj okrog 45.000 ha, za lendavski okraj pa okrog 27.000 ha. Pretežni del te površine odpade na njive. Sadovnjakov je v soboškem okraju približno 960 ha ali 2,3 odstotka celotne površine. V lendavskem pa približno 1150 ha ali 4,2 odst. celotne površine.

Sadna trgovina je v Prekmurju vsako leto precej živahna. Povprečno izvozijo sadni trgovci vsako leto okrog 100 vagonov jabolk. Lansko leto so izvozili 135 vagonov sadja. Večino tega sadja pridelajo v soboškem okraju, na valovitem delu Prekmurja, t. j. Goričko, kjer so tudi pravi sadjarski predeli. Ravniški del Prekmurja ni ugoden za pridelovanje sadja in pridelajo sadje večinoma samo za domačo uporabo. Pretežna količina navedenega sadja je bila odposlana na Češko in deloma tudi v Nemčijo. Zaradi izbruhov vojne je izvoz v Nemčijo v začetku septembra za nekaj časa popolnoma zastal. Tudi cene sadja so bile v lanskeletni sadni sezoni slabše kot druga leta. Navzlic temu so pa nekateri sadjarji dobili prav lepe denarce za svoje sadje. Še polovico več pa bi lahko dobili, če bi bila sadna trgovina organizirana. Povprečno lahko računamo, da je bilo lanske leto sadje prodano po 2,25 din za kg. Skupaj je bilo približno prodanega sadja 1.400.000 kg za 3.150.000 din. Bolj žalostna je pa ugotovitev, koliko so prekmurski kmetje-sadjarji dobili od tega zneska. Brezdvomno so kmetijski proizvodi v Prekmurju najcenejši, oziroma kmetje dobijo najmanj za svoje pridelke. Dobro zasluži trgovec, še boljše pa morda prekupci-mešetarji, katerih v Prekmurju ne manjka. Tako so tudi sadje preteklo leto prekupci kmetom plačevali po sramotni nizki ceni od 0,80 do 1,20 din. Zelo redki so bili primeri, da so sadjarji dražje prodali svoje sadje. Iz tega bi sledilo, da so prekmurski sadjarji komaj dobili polovico zgoraj navedenega zneska. — Ena četrtina je približno ostala v rokah prekupčevalcev in druga četrtina pa v rokah trgovcev. Tudi z drugimi kmetijskimi pridelki ni nič boljše, če še ne slabše. Vse to je pa mogoče le zaradi tega, ker ni nobene konkurence. Saj imajo nekateri trgovci tako rekoč skoraj monopol pri nakupovanju kmetijskih proizvodov v Prekmurju. Odločno pogreša Prekmurje pravih kmetijskih organizacij in združenj, ki bi energično posegle v trgovino kmetijskih pridelkov, kakor to delajo že v drugih krajih Slovenije. Nujno bo potrebno trgovino kmetijskih pridelkov v Prekmurju postaviti na solidnejšo podlago in korist kmetkega prebivalstva.

Skoki v Garmisch-Partenkirchenu

Garmisch-Partenkirchen, 28. jan.

Danes, tretji dan tekmovalja so bile tekme v skokih v okviru nordijske kombinacije. Proti vsem pričakovanjem je pred velikim favoritom Gustlom Berauerjem zmagal Weiler s skokoma 42 in 56 metrov ter z 224,3 točkami.

Turnir štirih belgrajskih klubov

Belgrad, 28. januarja. m. Včeraj in danes so odigrali belgrajski klubi medsebojni prijateljski turnir. To so bile po daljšem presledku prve letošnje nogometne tekme v Belgradu. Odigrane so bile na igrišču Jugoslavijev pred približno 1500 gledalci. Moštvo BSK-a je pokazalo, da je v najboljši formi, Jugoslavija je pa le s srečo remizirala z obema nasprotnikom.

Posamezni rezultati: BSK : Jedinstvo 4:0, Jugoslavija : BASK 1:1, BSK : BASK 4:0, Jugoslavija : Jedinstvo 1:1.

Francija : Portugalska 3 : 2

Pariz, 28. januarja.

Danes ob četrti na tri popoldne se je pričela tu meddržavna nogometna tekma med reprezentancama Francije in Portugalske. Pri tej tekmi je bilo navzočih izredno mnogo gledalcev, toliko, kolikor jih v zadnjih letih skoraj še ni bilo na nobeni meddržavni tekmi. Tekma se je končala z zmago Francije v razmerju 3:2. Portugalska pa je zlasti proti koncu drugega polčasa že močno ograzala francoska vrata ter je imela mnogo izgledov nea remis v prvem polčasu so Francozi v 17. minuti prišli do svojega prvega uspeha Portugalci so nato močno priptisnili, vendar je Francija v drugem polčasu po lepi kombinaciji povisala v četrti minuti na 2:0. V zadnjem delu tekme so na terenu prevladovali Portugalci, ki so zlasti v zadnjih minutah pokazali izredno lep, hiter in temperamenten nogomet.

Dokler bodo države, ki so zapletene v vojno, doma brez strahu pred letalskimi napadi lahko igrale nogomet, menda res ne bo hudega.

bili: Srbska zveza 56.000 din, Hrvatska 32.000 din, Slovenska zveza pa samo 8000 din! Upravni odbor je dobil pooblastilo, naj pripravi pravila.